Azg

Azg armenian daily

13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 164 (2368)

Ղարաբաղի հարցի կարգավորմանը Եվրախորհրդի ակտիվ մասնակցության անհրաժեշտությունը չկա

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Այս պահին ոչ Մինսկի խմբի համանախագահողները եւ ոչ էլ մենք չենք զտնում, որ առայժմ Եվրոպայի խորհրդի ակտիվ մասնակցության անհրաժեշտությունը կա Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցում», ասաց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն այսօր լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ:

Ըստ արտգործնախարարի, այդպիսի որոշում Եվրախորհուրդը պարտավոր է կայացնել միայն հակամարտության կողմերի եւ համանախագահողների հետ խորհրդակցելուց հետո: Նրա խոսքերով, «ցանկությունն այլ բան է, սակայն, պետք է իրավիճակը ճիշտ գնահատել»:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սահաբեկչությունը նոր թափով եկավ Ամերիկա

Ջորջ Բուշ կրտսեր. «Հարշակում է կատարվել ազատության վրա, ազատությունը կպաշտպանվի»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք, Մանհեթեն

Օդերեւութաբանները կանխատեսում են պայծառ օր է սպասվում, հրաշալի օր՝ փրկարարական աշխատանքների համար: Ամերիկայի բարձրասլաց շենքերի պատուհանները չի համարձակվում որոշակի թվեր ասել զոհերի մասին: Ակնհայտ է՝ թվերը լինելու են հնգանիշ, առնվազն 10 հազար մարդ փլատակների տակ է: Առնվազն 200 հրշեջներ, տասնյակ ոստիկաններ են սպանվել փրկարարական աշխատանքների ժամանակ: Մանհեթենն այսօր, սարսափելի ահաբեկչությունից մեկ օր անց, լված խաղաքի տպավորություն է թողնում: Աղետից հետո մասնատված խաղաքի միայն արեւմտյան մասում, որտեղ գտնվում են (էին) երկնքոռյակ երկնաքերները, որոշ աշխուժություն է տիրում. հիվանդակառքերը, ոստիկանության մեքենաներն ու փրկարարների հզոր տեխնիկան է հոնդում: Օդում չկան երեկվա փոշու ամպերը, սակայն զգում ես այրվածքի բարկ հոտը:

Տես ► էջ 5

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Հայ եկեղեցին դատապարտում է կատարված ահաբեկչությունը

Նախորդ օրը հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ցավակցական հեռագիր էր ուղարկել Մ. Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշին՝ նույն օրը Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում կատարված ահաբեկչությունների կապակցությամբ: Երեկ նմանատիպ հեռագիր ուղարկեց հանրապետության վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը փոխնախագահ Դիք Չեյնիին:

Երեկ տեղեկացանք նաեւ, որ Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսը ցավակցական հեռագրեր է հղել նախագահ Ջորջ Բուշին, Վաշինգտոնի, Նյու Յորքի քաղաքագլուխներին եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսության, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի միաբանության եւ համայն հավատացյալ հայության անունից վշտակցություն հայտնել Ամերիկայի ժողովրդին ու մասնավորապես անմեղ զոհերի ընտանիքներին: Վեհափառ հայրապետը Ջորջ Բուշին հղած հեռագրում դատապարտել է «աննախադեպ հանդգնությամբ կատարված ահաբեկչական արարքները», ցավ հայտնել «Ամերիկայի բարեսեր ժողովրդին» եւ հաստատել, որ «բռնության ճանապարհը չէ մարդկության ապագան»:

Միաժամանակ, Մայր աթոռի տեղեկատվական համակարգից տեղեկանում ենք, որ Վեհափառ հայրապետի տնօրինությամբ առաջիկա կիրակի Սբ. Էջմիածնի Մայր տաճարում Սրբազան պատարագից հետո կատարվելու է հոգեհանգստյան արարողություն՝ ահաբեկչության զոհերի հոգվոց հանգստության համար:

Տեղեկատվական համակարգից իմանում ենք նաեւ, որ Վեհափառ հայրապետը մշտական հեռախոսակապի մեջ է ԱՄՆ Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանի հետ: Նյու Յորքի առաջնորդարանում աշխատանքներն ընթանում են բնականոն: Հայ համայնքին հասած վնասների մասին առայժմ տեղեկություններ չկան:

Արեւելյան թեմի առաջնորդարանի դիվանից մեր ստացած հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ սեպտեմբերի 11-ին Նյու Յորքի Սբ. Վարդան մայր եկեղեցում մասնավոր աղոթք է մատուցվել զոհերի հիշատակին:

«Մաքուրների բանակ» իսլամական խմբավորումն է ահաբեկչության հեղինակը

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պակիստանում բազավորված «Լաշքար-է-Թայբա» իսլամական խմբավորումը ստանձնել է ԱՄՆ-ում իրականացված ահաբեկչությունների պատասխանատվությունը, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը պակիստանյան իր աղբյուրների վկայակոչմամբ: «Լաշքար-է-Թայբա» («Մաքուրների բանակ») խմբավորումը բազավորված է Պակիստանի արեւելյան շրջաններում եւ զինված պայքար է մղում հնդկական բանակի դեմ Ջամմու եւ Քաշմիր նահանգներում: Մինչեւ հիմա խմբավորումը ահաբեկչություններ է կատարել միայն Հնդկաստանի եւ Պակիստանի տարածքներում: Արեւմտյան հատուկ ծառայությունների տվյալներով, այս խմբավորումը սերտ շփման մեջ է Ուսամա բեն Լադենի ահաբեկչական կազմակերպության հետ:

Հրդեհ Համաշխարհային ֆինանսական կենտրոնում

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամերիկյան հեռուստաալիքների ուղիղ եթերում հայտնվեց հաղորդում, որ Նյու Յորքում հրդեհ է սկսվել Համաշխարհային ֆինանսական կենտրոնի շենքում: Շենքից բարձրանում են սեւ ծխի վիթխարի փուլաներ: Համաշխարհային ֆինանսական կենտրոնի շենքը նույնպես գտնվում է Մանհեթենում, երեկ փլված Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնի ավերակներից տարածաշրջանորեն ճանապարհի մյուս կողմում: Ինչպես ենթադրում են լրագրողները, հրդեհն սկսվելու պահին ֆինանսական կենտրոնի շենքում չէին կարող մարդիկ լինել, քանի որ էվակուացիան կատարվել էր դեռ նախորդ օրը: Դեռ պարզություն չկա, թե ինչն է բռնկման աղբյուրը: CNN-ը ուղիղ ռեժիմով է վարում իրադարձությունների վայրից: Այդ շենքում է գտնվում մասնավորապես "American Express"-ի գրասենյակը:

Թբիլիսին անհանգստացած է կանխիշ հարվածներ հասցնելու Մոսկվայի հայտարարությունից

ԹԲԻԼԻՍԻ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այն պետությունների տարածքին, որոնցից սպառնալիք է բխում ռուսական ազգային շահերին, Ռուսաստանի կողմից կանխիշ հարվածներ հասցնելու հնարավորության մասին ՌԴ նախագահի օգնական Սերգեյ Յասրժեմբսկու հայտարարությունը հարուցել է պատշգամբային Թբիլիսիի անակնկալ անհանգստությունը: Քաղաքական վերլուծության հարցերի գծով Վրաստանի նախագահի խորհրդականների խմբի ղեկավար Արչիլ Գեգեշիձեն «Կավկազպրես» գործակալությանը հայտարարել է, որ այդ հայտարարությունը կարելի է գնահատել որպես սարսափազդու այն պետությունների նկատմամբ, որոնք, Մոսկվայի կարծիքով, օգնություն են ցուցաբերում չեչեն գրոհայիններին: Այդ կապակցությամբ Գեգեշիձեն ընդգծել է, որ Վրաստանի Պանկիսի կիրճում չկան չեչենական զինված կազմավորումներ, այստեղ տեղավորված են սոսկ չեչեն փախստականներ: Վրաստանը ոչ մի օգնություն ցույց չի տալիս ոչ չեչեն գրոհայիններին, ոչ այլ պետություններից վարձկաններին, որոնք փորձում են Չեչնիա թափանցել վրաց-ռուսական սահմանով: Այդ առնչությամբ Արչիլ Գեգեշիձեն հայտարարել է, որ լիովին բացառում է Վրաստանի տարածքին ռուսական օդուժի հարվածներ հասցնելու հավանականությունը:

Կադրային փոփոխություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի սեպտեմբերի 12-ի որոշմամբ Աշոտ Մնացականյանը ազատվել է ՀՀ էներգետիկայի նախարարի տեղակալի պատշգամբից: Նրա փոխարեն այդ պատշգամբում նշանակվել է Իոսիֆ Իսայանը:

Վարչապետի մեկ այլ որոշմամբ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կապի եւ տեղեկատվայնացման գլխավոր վարչության պետի տեղակալ է նշանակվել Գրիգոր Սաղյանը:

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության հայտարարությունը

Սեպտեմբերի 11-ին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում տեղի ունեցած մեծագույն ահաբեկչությունը, որի հետեւանքով զոհվել են հազարավոր անմեղ մարդիկ, Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը գնահատում է

- հանցագործություն ուղղված ողջ մարդկության դեմ,
- ծանրագույն ոճրագործություն, որի հետեւանքով կյանքից զրկվել են հազարավոր անմեղ մարդիկ,
- փորձ՝ ոչնչացնելու համաշխարհային խաղաղության ձեռքբերումները:

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը գտնում է,

- աշխարհի ողջ հանրությունը պետք է կազմակերպված պայքար ծավալի մեր ժամանակների մեծագույն չարիքի՝ ահաբեկչության դեմ,
- անհրաժեշտ է խորամուխ լինել ահաբեկչությունը ծնող երեւույթների մեջ,
- դատապարտման են արժանի խաղաղական պայքարի բոլոր ծայրահեղական դրսեւորումները (ազգայնամոլությունը, կրոնական մոլեռանդությունը, ռեւանշիզմը), որոնք առաջացնում են ահաբեկչական գործողություններ:

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը խորապես ցավակցում է բոլոր զոհվածների ընտանիքներին եւ վստահություն հայտնում, որ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների ժողովուրդը կհաղթահարի մեծագույն փորձությունը:

«Այս ահաբեկչությունն ԱՄՆ-ին եւ ամերիկացիներին չի ընկճի»

Վստահ է ԱՄՆ դեսպան Մայքլ Լեմոնը

«Դեռեւս վաղաժամ է որեւէ բան ասել ԱՄՆ-ի ողբերգական դեպքերի շուրջ: Ես, ինչպես բոլորը, հետեւում եմ հեռուստաընկերության հաղորդումներին: Դեռ չենք կարող ասել, թե ով է կազմակերպել ահաբեկչությունը, բայց այն չի ընկճի ոչ ԱՄՆ-ի, ոչ ամերիկացիներին: Հիմա պիտի աղոթենք զոհվածների, նրանց ընտանիքների համար», երեկ նշեց ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Մայքլ Լեմոնը «Ազգին» տված հարցազրույցում: Չնայած Մ. Նահանգներն ու ողջ աշխարհը ցնցած ահաբեկչական վերջին ակտերին, պրն դեսպանը նախնական պայմանավորվածության համաձայն Հայաստանում իր դիվանագիտական առաքելությունն ամփոփելու շրջանակներում պատասխանեց «Ազգի» հարցերին:

– Պրն դեսպան, ԼՂ հակամարտության կարգավորման հարցում Վաշինգտոնը բազմիցս հայտարարել է իր անաչառության մասին: Կասկածի տակ չդնելով Ձեր երկրի իշխանությունների՝ ԼՂ հարցում անկեղծությունն ու շահագրգռվածությունը, կամենում ենք հարցնել՝ ինչո՞ւ Քի Վեսթի բանակցությունների նախօրեին պետդեպարտամենտի տարածած հաղորդագրության մեջ Հայաստանը որակվեց ագրեսոր պետություն, դարաբաղյան բանակն՝ անջատողական:

– Ես նայել եմ Ձեր նշած փաստաթուղթը, բայց ողջ տեքստում չեմ հանդիպել ագրեսոր բառին: Բազմաթիվ մեկնաբաններ ԼՂ հակամարտության մասին խոսելիս օգտագործում են ագրեսոր, անջատողական տերմիններ: Բայց դրանք ընդամենն այդ մեկնաբանների խոսքերն են:

Տես ► էջ 6

ՊՐԱԳԻԿ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության երեկո նիստում քննարկվել են ներկուսակցական հարցեր:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերջին ամիսների ընթացքում հանրապետության մարզերում հիմնադրվում են կուսակցության նոր ակումբներ եւ զգալիորեն աճել է ՀՌԱԿ անդամների թվաքանակը, վարչությունը որոշում ընդունեց, որ կուսակցության կենտրոնական ղեկավարության անդամները պետք է անձնական պատասխանատվություն կրեն երկրի առանձին մարզերում կառույցների գործունեության համար: Իրականացվեց համապատասխան աշխատանքի բաժանում վարչության անդամների միջեւ:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը դրականորեն գնահատելով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում սեպտեմբերի 5-ին տեղի ունեցած տեղական իշխանությունների մարմինների ընտրությունները, արձանագրեց, որ ընտրությունների բարեհաջող, օրինական անցկացումը մեկ անգամ եւս վկայում է, որ իշխանության կարեւորագույն ինստիտուտները ԼՂՀ-ում ձեւավորվել են: ՀՌԱԿ-ը ողջունեց ժողովրդավարական Արցախ միության (ԺԱՄ) փայլուն արդյունքները այդ ընտրություններում:

Անդրադառնալով ռոքեավճարի հետ կապված խնդիրներին, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը գտավ, որ խնդիրը պետք է լուծվի ելնելով երկրում զարգացած շուկայական հարաբերությունների հաստատման անհրաժեշտությունից: Վերջինս ենթադրում է առեւտրական ձեռնարկների ընթացքում ամենայն պատասխանատվությամբ պահպանել բոլոր պայմանագրային պարտավորությունները: Վարչությունը ոչ ընդունելի է գտնում քաղաքական շահարկումները նշված հարցի կապակցությամբ, նամանավանդ կառավարության հայտնի դիրքորոշման պայմաններում:

Վարչությունը քննարկեց մի շարք այլ հարցեր:

Ոչ թե հեղափոխություն անել, այլ՝ տուն կառուցել

ՀՌԱԿ-ի երկու նոր ակումբ Արարատի մարզում

Երեկ ՀՌԱԿ երկու նոր ակումբներ բացվեցին Արարատի մարզի Վեդի եւ Արարատ քաղաքներում:

«Ընդունվելով Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության շարքերը՝ երդվում եմ խղճով ու պատվով, հանուն ազատության եւ հայրենիքիս բոլոր սրբությունների նվիրվել ազգիս եւ հայրենիքիս սուրբ դատին՝ բարեխղճորեն կատարելով ինձ վրա դրված պարտականությունները»: ՀՌԱԿ նորագիր անդամների այս ուխտը ոչինչ ավելի չի պարտադրում, քան լոկ ազգին ու երկրին ծառայելը, ազնվորեն, անմնացորդ, ի սրտե ծառայելը: Մեր այս ժամանակներում, երբ ամեն օր 3–4 կուսակցություն է ծնվում (շատ հաճախ՝ թղթի վրա), երբ կուսակցությունից կուսակցություն են փոխադրվում, հայ մարդը շատ ավելի հաճախ ադավինում է հայ ավանդական կուսակցություններին:

– Ռամկավար Ազատական կուսակցությունն իր հիմնադրման օրվանից՝ 1885 թվականից առանց բարձրագոչ հայտարարությունների, առանց ավելորդ խոսքերի եղել է հայեցի կյանքի ամենակարեւոր իրադարձությունների կենտրոնում, իր խոսքում ասաց ՀՌԱԿ ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը: Հայոց պատմության համար վճռորոշ ճակատամարտերում՝ Վանի, Մուսա լեռան, Տորթ-Յոլի, Ամանոսի կոիվներում ճակատամարտերում Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը վճռորոշ միավորող դեր խաղաց: Ընդհանրապես ուժեղ պետություն ստեղծելու նպատակը կարեւորագույնն է եղել մեր կուսակցության համար բոլոր ժամանակներում: Այժմ՝ նույնպես: Մենք, դավանելով անկախ, ազատ ձեռներեցությանը, տարբեր տիպի սեփականաձեւերի առկայությանը, բնավ չենք փորձել դիմել ցնցումային, հեղափոխական գործողությունների:

Լինելով կենտրոնամետ, պետականամետ կուսակցություն, ՀՌԱԿ-ն իր գործունեության 10 տարվա ընթացքում երբեք չի եղել իշխանամետ: Բացառելով ընդդիմական շարժումը, հանգի, ինչպես ասաց ընկեր Հովակիմյանը, կուսակցության անդամներն իրենց ուժերի չափով փորձում են լծվել ուժեղ եւ հզոր պետության ստեղծմանը:

«Վեդի» ակումբի նորագիր անդամ Յուրիկ Հովակիմյանն այն համոզմանն է, որ այս կուսակցությունը հնարավորություն է տալիս ազատ աշխատելու: «Տեսեք, ինչ է կատարվում, «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ ասաց Յուրիկը: Տներ են ավերվում, գործարաններ, հիմնարկներ: Բայց շատ ավելի կարեւոր է տուն կառուցելը, պատին գոնե մեկ մեխ խփելը: Հենց այս հավատով եմ մտնում ես ՀՌԱԿ»:

«Ես շատ կուզեի, որ մեր երկրում, իմ երկրում ամեն մեկն իր գործով զբաղվի, ասաց մանկավարժ Թամարա Մաթեւոսյանը: Երաժիշտը պետք է իր ջութակը եւ դաշնամուրը նվագի, գյուղացին իր հողը վարի, իր բարն աճեցնի: Ես հավատում եմ այս կուսակցությանը, որին անդամագրվում եմ»:

Վեդի եւ Արարատ քաղաքներում նորագիրներն ուխտեցին իրենց մասնակցությամբ հենց ազգաբաշխ գործունեությամբ զբաղվել:

Քանդակագործ եւ երաժիշտ Թաթուլ Նազարեթյանը («Արարատ» ակումբ) հավատացած է, որ Արարատի մարզում ստեղծվող ակումբներն արժեքավոր են նրանով, որ անդամագրում են թեեւ թվով ոչ շատ, բայց իսկապես հավատավոր ու նվիրված մարդկանց:

Նշենք, որ այս երկու՝ «Վեդի» եւ «Արարատ» ակումբների նորագիրները հիմնականում մշակույթի, կրթության ոլորտի մարդիկ էին, շինականներ, գործարարներ:

Ընտրվեց «Վեդի» ակումբի վարչություն: Ակումբի ատենապետ ընտրվեց Սամվել Նազարյանը: Իսկ «Արարատ» ակումբի ատենապետ ընտրվեց Յուրի Հարությունյանը:

ՀՌԱԿ ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը եւ ՀՌԱԿ-ի արմենական երիտասարդական թեւի առաջնորդ Կարեն Կակոյանը ողջունեցին նորագիր ռամկավարներին եւ հույս հայտնեցին, որ արդյունավետ գործունեություն կծավալվի Արարատի մարզի այս երկու նորաբաց ակումբներում:

Ս. Գ.

Իրան կարտահանվեն լամպեր եւ ծխախոտ

Այս տարվա առաջին 4 ամիսներին Հայաստանի եւ Իրանի առեւտրաֆաբրջանառությունը կազմել է 33 մլն դոլար, որից Հայաստանից Իրան արտահանումը կազմել է 7,6 մլն դոլար: Այս հարաբերությունների զարգացման նպատակն ունեին Իրանի Իսլամական Հանրապետության առեւտրի նախարար Մոհամադ Շարիաթմադարիի գլխավորած պատվիրակության այցը Հայաստան եւ նրա հանդիպումները մեր երկրի ղեկավարների հետ: Երեկ փաստորեն ավարտվեց այդ այցը, եւ Իրանի նախարարն ու Հայաստանի իր գործընկերը՝ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը հանդես եկան համատեղ մամուլի ասուլիսով:

Առաջինը ելույթ ունեցավ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարը: Նա ներկայացրեց քննարկված հիմնական հարցերը, որոնցից գլխավորը թերեւս Հայաստանից Իրան ապրանքների արտահանման քվոտաների ձեռքբերումն էր: Այս առթիվ պատասխանելով «Ազգի» այն հարցին, թե ո՞ր ապրանքների վերաբերյալ է պայմանավորվածություն ձեռք բերվել, Կարեն Ճշմարիտյանը նշեց՝ ծխախոտի եւ լամպերի: Սակայն հայկական կողմը ներկայացրել է նաեւ այլ ապրանքների ցանկ, որոնցից առանձնացվեցին էլեկտրաշարժիչները:

Բացի սրանից, հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են մաքսային ընթացակարգերի պարզեցման, փոխադարձ ներդրումների խրախուսման, Հայաստանի՝ ԱՊՀ երկրներ դուրս գալու համար տարանցիկ երկիր դառնալու հնարավորության հարցերը:

Իրանի առեւտրի նախարարը տեղեկացրեց, որ Իրանի արտահանման աջակցության հիմնադրամը 20 մլն դոլարի վարկ է տրամադրել Հայաստանին, սակայն թե ի՞նչ նպատակով, չասվեց: Նա ընդգծեց մասնավոր կառույցների համագործակցության հաջող փորձերը՝ բերելով «Գրանդ սանի» օրինակը: Վերջինս նախատեսել է լամպերի արտադրության ձեռնարկություն հիմնել Թավրիզում: Հայկական ընկերության հետ համագործակցող պարսկական ընկերության ներկայացուցիչը ասվածին ավելացրեց, որ համաձայնագիրը գրեթե պատրաստ է, սարքավորումները շուտով կտեղադրվեն, եւ առաջիկա 6 ամսվա ընթացքում գործարանը կհիմնադրվի:

Երկու նախարարները այն կարծիքը հայտնեցին նաեւ, որ ապրանքաֆաբրջանառությունը Իրանի եւ Հայաստանի միջեւ պետք է մեծացնել: Կարեն Ճշմարիտյանը նշեց, որ խնդիր է դրված դրա ծավալները կրկնապատկել կամ եռապատկել: Իսկ ընդհանուր առմամբ այս բանակցություններից կողմերն իրենց գոհունակությունը հայտնեցին:

Անդրադարձ եղավ օրվա գլխավոր թեմային՝ ԱՄՆ-ում կատարված դեպքերին եւս, որի վերաբերյալ Մոհամադ Շարիաթմադարին հայտնեց, որ Իրանի նախագահ Խաթամին դատապարտել է ահաբեկչությունը եւ իր ցավակցությունը հայտնել կատարվածի կապակցությամբ:

ԱՐԱ ՏԱՐՏԻԲՈՍՅԱՆ

Սարսափելի «ֆորս մաժորներ» առայժմ չկան, բայց ցնցումներ կան

Հայաստանի ֆինանսական շուկան ազդեցության դաշտից դուրս է

ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած ահաբեկչական ակտերի, այդ թվում՝ Նյու Յորքի ֆինանսատնտեսական կենտրոնում՝ Մանհեթենում, տեղի ունեցած աննախադեպ ահաբեկչության տնտեսական վնասների մասին մեր պաշտոնական ու ոչ պաշտոնական աղբյուրները լռում են: Չկան (գոնե առայժմ) հաշվարկներ այն տնտեսական վնասների մասին, որոնք առաջին իսկ հայացքից, սակայն, ակնառու են: Տասնյակ խոշոր, մանր ու միջին ընկերությունների ֆինանսական, տեղեկատվական, պայմանագրային եւ այլ կորուստներն ուղղակի անհաշվելի են: Ֆինանսական շուկան, աշխարհի խոշոր բանկերն ու խոշորագույն բորսաները (Լոնդոնի, Տոկիոյի) երեկ միանգամից արձագանքեցին տեղի ունեցածին: Ինտեգրացիայի ու գլոբալիզացիայի շրջանում շրջանցված համաշխարհային շուկան չէր կարող անմասն մնալ այն ամենից, ինչ տեղի ունեցավ մի քանի ժամերի ընթացքում: Եվրոպական ու ճապոնական շուկաներում անկումներն ու ցնցումները, հատկապես օրվա առաջին կեսին, չուշացան, դոլարի փոխարժեքային կտրուկ տատանումները եւս: Սակայն նկատենք, որ սարսափելի դեպքեր ու «Ֆորս մաժորներ» չեղան: Իհարկե, մասնագետների գնահատմամբ, դեռ վաղ է գնահատականներ տալը, բայց դժվար չէ ենթադրել, թե ի՞նչ է սպասվում: Արդեն իսկ նկատելի է այն պարզ իրողությունը, որ Մ. Նահանգների ապահովագրական ընկերությունները անպայման կունենան հսկայական վնասներ, չեն բացառվում նաեւ սնանկացումները: Իսկ ֆինանսական ճգնաժամը ապահովագրական շուկայում շրջայի մի մասն է միայն. վնասները փոխհատուցելու համար այս ընկերությունները, բնականաբար, պետք է բանկերից կամ այլ շուկաներից, այդ թվում՝ ֆոնդային, իրենց ակտիվները հետ կանչեն, որի արդյունքում ե՛ւ դրամական, ե՛ւ կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում տեղի կունենան ցնցումներ:

Շատ կարեւոր է նաեւ տարբեր երկրների կենտրոնական բանկերի դիրքորոշումը՝ ինչպե՞ս կվարվեն դրանք ստեղծված իրավիճակում: Ինչ վերաբերում է ԱՄՆ «Ֆեդերալ ռեզերվ» բանկին, որը արդեն տասնյակ տարիներ առաջնորդել է, որ վարում է ճշգրիտ ու գրագետ քաղաքականություն, եւ որի արդյունքում երբեք կտրուկ ցնցումներ ու տատանումներ չեն եղել, ենթադրելի է, որ այս անգամ էլ կկարողանա շուտափույթ միջոցներ ձեռնարկել: Բացի այդ, դժվար է ենթադրել, թե դոլարը, որը միջազգային արժույթ է, ունի քաղաքական, տնտեսական ու մեթոդական ամուր հիմքեր, այդման շուտ կգիջի իր դիրքերը: Ամեն ինչ կախված է նաեւ ամերիկյան ու եվրոպական դրամական իշխանությունների փոխհամաձայնեցված քաղաքականությունից: Երեկ Ռուսաստանի ֆինանսական շուկան եւս արագ արձագանքեց տեղի ունեցածին: Բանկերում ռուբլու կուրսի բարձրացումը դոլարի նկատմամբ մինչեւ 10–15 նիշով ՌԴ կենտրոնական բանկի կողմից ավելի շուտ գնահատվեց իբրեւ «սպեկուլյատիվ» ու արհեստական, եւ օրվա երկրորդ կեսին արդեն ձեռնարկվեցին խիստ միջոցներ ու տուգանքներ խաղերի մեջ մտած սուբյեկտների նկատմամբ:

Ցնցումներ չեղան եվ չէին կարող լինե՞լ

Դա ԱՄՆ-ում, աշխարհում ու Ռուսաստանում: Ինչ վերաբերում է ՀՀ կենտրոնական բանկին, ապա վերջինիս կողմից նման քայլեր չձեռնարկվեցին, քանի որ դրա անհրաժեշտությունն ուղղակի չկար: Երեկ ՀՀ ԿԲ տեղեկատվական կենտրոնը տարածեց հետեւյալ բովանդակությամբ մամլո հաղորդագրություն. «Սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած ահաբեկչական ակտերը չեն սասանել ԱՄՆ առաջատար դիրքը համաշխարհային տնտեսությունում, եւ միջազգային շուկաներում դոլարի փոխարժեքի էական տատանումներ չեն գրանցվել: Միջազգային տնտեսության ազդեցության փոփոխությունը ՀՀ տնտեսությունում ու ֆինանսական շուկայում չի կանխատեսվում»: Եվ իսկապես, երեկվա դրությամբ ՀՀ ֆինանսական շուկայում դոլարի փոխարժեքի կտրուկ տատանում չնկատվեցին: Այսինքն նկատվեց, բայց նախորդ օրը ուշ երեկոյից մինչեւ երեկ առավոտյան 9-9:30-ը. դրամի նկատմամբ դոլարի փոխարժեքը անկում ապրեց միջինը 555-ից մինչեւ 535-530: Վաղ առավոտյան մայրաքաղաքի տարբեր շրջանների փոխանակման կետերում, այդ թվում եւ Տիգրան Մեծ պողոտայում տեղակայված փոխանակման կետերի ամենախիտ հատվածում (հայտնի «չենջերի» փողոցում) մինչեւ առավոտյան ժամը 10-ը վիճակն արդեն լիովին նորմալացել էր: Օրվա վերջում արդեն դրամի նկատմամբ դոլարի փոխարժեքը 550–555 էր՝ ընդամենը մի քանի նիշով ցածր նախորդ օրերի ու շաբաթների համեմատ, ինչը էական չէ: Մի քանի փոխանակման կետերում տեղեկացրին, որ երեկ առավոտյան սկսված որոշակի իրարանցումը, երբ 20–25 տոկոսով ավելացավ նախորդ օրերի համեմատ դոլար վաճառողների թիվը, օրվա վերջում լիովին վերացել էր արդեն:

Վերոհիշյալը չի նշանակում, սակայն, որ ամեն ինչ անցած է: Մի քանի բանկիրների հետ զրույցից, սակայն, փաստենք, որ եթե դոլարի անկումը միջազգային շուկայում շարունակական բնույթ կրի, ապա անուղղակի ազդեցություններ անպայման կլինեն, քանի որ ՀՀ արտաքին դրամական պահուստները հիմնականում դոլարիզացված են: Նմանապես, քաղաքացիական եւ իրավաբանական անձինք, որոնց խնայողությունները դոլարի տեսքով են, անպայման կունենան կորուստներ:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի ֆոնդային բորսային, ապա բորսայի դիտորդ-նախագահ է. Սանդոյանի հետ զրույցում էլ ստացանք հետեւյալ մեկնաբանությունը. «Հայաստանի բորսան որեւէ ազդեցություն չէր կարող կրել այն պարզ պատճառով, որ բորսան Հայաստանում գտնվում է ընդամենը ձեւավորման փուլում: Բորսան տեխնոլոգիական, տեխնիկական, տարածքային, կադրային, օրենսդրական, ենթաօրենսդրական առումներով արդեն կայացած ինստիտուտ է, բայց կորպորատիվ շուկա, դասական իմաստով, Հայաստանում չկա»: Ինչ վերաբերում է երկրի տնտեսությանն ընդհանրապես, ապա մեր երկիրն այնքան փոքր է, եւ «մենք միջազգային շուկաներում այն աստիճանի ինտեգրված չենք, որ ուղղակի ազդեցության դաշտում հայտնվենք»:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տրպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ահաբեկչությունը կաղ ունի Գագիկ Պողոսյանի ծառայողական գործունեության հետ

Երեկ ԱԺ-կառավարություն «հարցուպատասխանից» հետո վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը պատասխանեց լրագրողների հարցերին

– Պրն վարչապետ, ծի՞շտ է այն տեղեկությունը, թե Ձեր վերահսկողական ծառայությունը սուգումներ էր կատարում բնապահպանության եւ պետական գույքի կառավարման նախարարություններում:

– Ոչ միայն այդ երկու նախարարություններում, այլեւ բազմաթիվ նախարարություններում վերահսկողական ծառայությանը տրված հրահանգով կառավարության եւ վարչապետի որոշումների կատարման ընթացքը սուգելու համար ընթանում են սուգումներ:

– Գագիկ Պողոսյանի սպանությունը որքանո՞վ է կապված սուգումների հետ:

– Հետաքննությունը ցույց կտա, թե որքանով են սուգումներն ու ուսումնասիրությունները կապված կատարվածի հետ: Ես կարող եմ ասել միայն, որ ահաբեկչությունը Գագիկ Պողոսյանի ծառայողական գործունեության արդյունք է:

– Պատգամավորները հայտարարում են, որ եթե ռոքեավճարն, այնուամենայնիվ, կիրառվի, կառավարությունը պետք է հրաժարական տա:

– Դա նրանց սեփական կարծիքն է: Կառավարությունն ինչ-որ լծակներ ունի, որոնք անպայման կօգտագործի: Եթե դա չօգնի, մենք կդիմենք ԱԺ՝ մեզ աջակցելու համար: Ուրբաթ օրը հանդիպել ենք խորհրդարանի խումբ-խմբակցությունների հետ եւ որոշակի պայմանավորվածություններ եկել:

– Եթե վերջնականապես պարզվի, որ ռոքեավճարը կիրառվելու է, կառավարությունը պատրա՞ստ է փոխհատուցել ազգաբնակչության ծախսերը:

– Մինչ դրա պարզվելը բնակչությունը ոչ մի վնաս չի կրի: Այնպես որ, փոխհատուցման խնդիր էլ ինքնըստինքյան չի լինի: Տեսականորեն եկեք չխոսենք: Նման խնդիր ընդհանրապես գոյություն չունի:

– Որպես նախկին քաղաքանտարկյալ, ինչպե՞ս եք գնահատում սահմանադրությամբ երաշխավորված ժողովրդավարական ազատությունների՝ ցույցերի, երթերի իրավունքների ոտնահարման դեպքերը սեպտեմբերի 7-ի հանրահավաքից հետո:

– Այդ իրավունքները պետք է պաշտպանել: Բայց յուրաքանչյուրը, ով ցանկանում է օգտվել իր սահմանադրական իրավունքներից, պարտավոր է շարժվել նաեւ այն կանոններով, որոնք հաստատվել էին այդ մարդկանց եւ իշխանության միջեւ: Գոյություն ունի հասարակական կարգի պահպանություն, որը մենք կկիրառենք բոլոր զանցառուների հանդեպ:

– Ինչպե՞ս եք բացատրում այն փաստը, որ ներկայումս ԱԺ նախագահը որեւէ քաղաքական ուժ չի ներկայացնում:

– ԱԺ նախագահը ներկայացնում է «Միասնություն» խմբակցությունը: Իսկ «Միասնություն» խմբակցությունը քաղաքական ուժ է:

– Ձեր վերաբերմունքը ԱՄՆ-ում կատարված աննախադեպ ահաբեկչությանը:

– Մենք ցավակցում ենք ամերիկյան ժողովրդին այդ զարհուրելի ահաբեկչության առիթով եւ գտնում ենք, որ ահաբեկչության խնդիր գոյություն ունի բոլոր երկրներում: Եթե ԱՄՆ-ի նման պետությունը չկարողացավ իր հատուկ ծառայությունների միջոցով կանխատեսել եւ կանխարգելել այդ ահաբեկչությունը, ուրեմն գոյություն ունի ընդհանուր պրոբլեմ: Այն, ինչ կատարվեց ԱՄՆ-ում, իր պատասխանը պետք է տանա:

– Որոշ երկրներում անվտանգությունից ելնելով, թիվ մեկ հիմնահարց է հայտարարվել հակաահաբեկչական պատերազմը: Ինչպիսի՞ն է մեր երկրի վիճակը:

– Մեր երկիրն այդպիսի խոշորամասշտաբ ահաբեկչության թիրախ դառնալու հավակնություն, ըստ մեր գնահատման, չունի, բայց որքան թույլ են տալիս մեր տեխնիկական հնարավորությունները, կատարված են: Աշխատանքներ են տանում նաեւ մեր հատուկ ծառայությունները:

– Ի՞նչ ազդեցություն կունենան ԱՄՆ-ում կատարված իրադարձությունները Հայաստանի տնտեսության վրա:

– Ազդեցություն կունենան, բայց քանի որ երեւույթը կապված է ոչ թե տնտեսական ծգնաժամի հետ, որը հետագայում ազդեցություն կթողներ մյուս երկրների եւ սեփական տնտեսության վրա, այն երկարատեւ չի լինի: Տեղյակ եք, որ որոշ վայրերում տեղի է ունեցել նավթի գների բարձրացում եւ արժույթի անկում, բայց դա, ըստ իս, մեկ կամ երկու շաբաթ կարող է տեւել եւ էական ազդեցություն չի թողնի: Տուժել են հիմնականում մասնավոր ընկերությունները, որոնք ապահովագրված են եւ շուկայական մեխանիզմներով դրանք կվերականգնվեն:

– Այնինչ կատարած Ձեր այցի ընթացքում Դուք հայտարարել եք, որ հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործները պետք է գնդակահարվեն, մինչդեռ ԵԽ ԽՎ նախագահը Հայաստան կատարած այցի ընթացքում պնդում էր, որ մահապատիժը պետք է վերացվի: Հիմա ի՞նչ եք անելու:

– Այո՛, Հանրապետական կուսակցությունն իր դիրքորոշման մասին հայտարարել է եւ մինչեւ վերջ կպաշտպանի այն:

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում «Հանրապետություն» կուսակցության այն հայտարարություններին, թե ՀՀԿ-ն իշխանությունների ծառան է դարձել:

– Եթե ՀՀԿ-ն կազմում է իշխանության մասը, ո՞ւմ պետք է ծառայեր, եթե ոչ այդ իշխանությանը: Եթե ՀՀԿ-ն կառավարության մեջ ունի վարչապետ, նախարարներ, որոնք հայտարարել են, թե շարունակում են «Միասնության» ծրագրերը, բնականաբար, այդ ուղղությամբ էլ պետք է աշխատենք: Ինչ վերաբերում է հայտարարությանը, ապա յուրաքանչյուր կուսակցություն իրավունք ունի արտահայտելու իր կարծիքը: Պարզապես կցանկանայի, որ անցած 10 տարին իզուր եղած չլինի: Յուրաքանչյուր կուսակցություն մինչ գնահատականներ տալը պետք է մտածի, որ վաղն ինքը կարող է հայտնվել նույնատիպ իրավիճակում, եւ իրենց էլ կարող են հանիրավի ենթադրել նրանք, ովքեր կուզեն վերտին գալ իշխանության:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

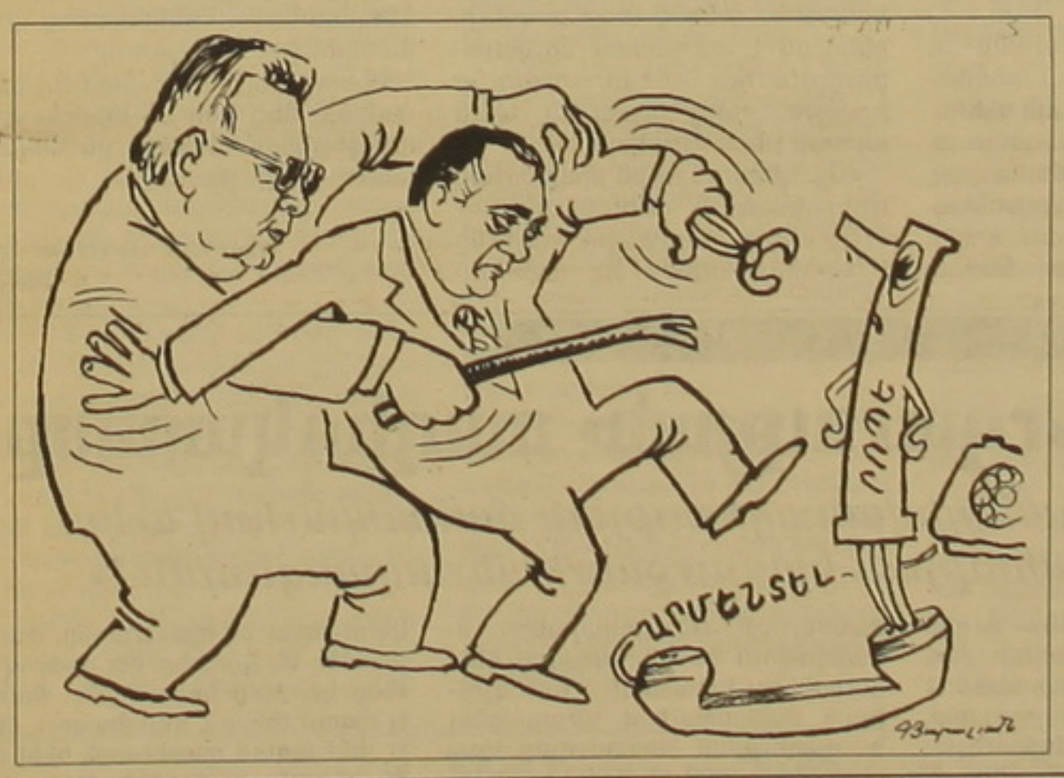

«ԱՐՄԵՆՏԵԼԻ» ԳՈՐԾ

Երբ ձեռքերը ծափ են տալիս յուրաքանչյուրն իր համար

«Այնքան էլ համաձայն չեմ Դավիթ Հարությունյանի այն կարծիքին, թե Սահմանադրական դատարանը չի գտնում, որ մենաշնորհի սահմանադրականության հարցում «Հեռահաղորդակցության մասին» օրենքի 24-րդ հոդվածը չի հակասում երկրի գլխավոր օրենքին: Այն հակասում է եւ պետք է դուրս գա», հայտարարեց ԱԺ կապի համակարգն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահ Վազգեն Մանուկյանը՝ հանձնաժողովի աշխատանքի մասին տեղեկանք-հաղորդումը խորհրդարանին ներկայացնելուց հետո:

Կապի եւ տրանսպորտի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը այն տեսակետն էր հայտնել, թե Արմենտելի կողմից ռոքեավճարի կիրառման դեմ պայքարում կառավարությունն ու խորհրդարանը միածայն են: Մանուկյանի այս խոսքերը եւ տեղեկանքի բուն էությունն ու ուղղությունը խոսում են բոլորովին այլ բանի մասին: Արտահերթ նիստի ժամանակ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը պնդում էր, թե մինչ այժմ բոլոր պահանջները Արմենտելից ռոքեավճար չկիրառելու առումով, ըստ լիցենզիայի, ոչ մի կապ չունեն դրա հետ, փոխարենն իրենք առավել օպտիմալ եւ ֆիզ ռիսկային ճանապարհ են ընտրել՝ առժամանակ ռոքեավճարի կիրառումը հետաձգելու համար: Ինչ վերաբերում է կապի ոլորտում մենաշնորհի առկայության հիմնահարցին, կառավարության ներկայացուցիչն այն հակասահմանադրական ճանաչեց, իսկ ահա Վազգեն Մանուկյանը եւ իր գլխավորած հանձնաժողովը կատարված ուսումնասիրությունների նախնական տվյալներից ելնելով համոզված են, որ միջազգային շուկայում կապի միջոցների մենաշնորհով այսպիսի վաճառք աննախադեպ է, այն բնական մենաշնորհը լինել չի կարող եւ պետք է միջոցներ ձեռնարկել հենց մենաշնորհը վերացնելու ուղղությամբ: Այս հակասությունը խոսում է այն մասին, որ չնայած ցանկությունը նույնն է, սակայն օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունները համատեղ գործելու մեկ ընդհանուր գիծ չունեն, եւ մեկը մյուսին պարզապես չեն վստահում: Անուղղակի կերպով այդ մասին է վկայում նաեւ հաղորդում-տեղեկանքի բովանդակությունը, ըստ որի, հաշվի առնելով հանձնաժողովի առջեւ դրված խնդիրների բարդությունը՝ հանձնաժողովը կարեւորում է «կառավարական միջգերատեսչական հանձնաժողովի աշխատանքների գոնե ընթացիկ արդյունքներին տեղյակ լինելու կարեւորությունը»: Ըստ էության, ստացվում է, որ հանձնաժողովները՝ մեկը կառավարական, մյուսը խորհրդարանական գործում են իրարից անկախ: Վազգեն Մանուկյանն ինքը նշեց, որ որոշ տեղեկություններ ստանալու կապակցությամբ կառավարություն հղված բազմաթիվ նամակներ այդպես էլ պատասխան չեն ստանում: Սակայն նպատակային գործելու դեպքում լուծում կարելի էր գտնել՝ հստակ տարանջատելով երկու հանձնաժողովների ձեռնարկելիք քայլերը: Ասենք՝ խորհրդարանական հանձնաժողովն զբաղվեր փաստաթղթային ձեւակերպումների ճշմարտացիության, օրենսդրությունը՝ դրանց համապատասխանության խնդիրներով, իսկ կառավարականը՝ ըստ դրանց արդյունքների ուսումնասիրեր, թե կոնկրետ վայրերում, կոնկրետ նախատեսված ներդրումների չափով տեխնիկա, տեխնոլոգիա ներդրվե՞լ է արդյոք եւ թե որքանո՞վ են դրանք համապատասխանում լիցենզիայի պահանջներին:

Միայն ուսումնասիրություններից ու հստակ եզրակացություն կազմելուց հետո կարելի է խոսել կառավարության որեւէ հաջողության մասին: Եվ ոչ թե ասել, թե ռոքեավճարի ներդրումը չի թույլատրվում, որովհետեւ Արմենտելը չի կատարել ներդրումները, այլ լիցենզիայի կոնկրետ կետերի խախտումները հիմք ընդունելով ընդհանրապես զրկել OTE-ին կապի ոլորտի մենաշնորհից:

Գ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Բոլոր մեղքերն իմն են, եւ ամեն ինչի պատասխանատու ես եմ»

«Անշնագոհաբար» հայտարարում է Ն. Հունանյանը՝ շարունակելով հերքել, թե պատվիրատու է ունեցել

Երեկ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատական նիստի ընթացքում ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը պատասխանում էր Սարգսյանների շահերի ներկայացուցիչ, փաստաբան Օլեգ Յունուսեւի հարցերին: Դրանք նպատակաուղղված էին պարզելու ամբաստանյալի հոգեվիճակը հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչությունից առաջ եւ բուն գործողության պահին: Հանգամանորեն մտածված ու հաշվարկված այդ հարցերը փաստաբանին ու ամբաստանյալին, ի վերջո, հանգեցրին հիմնական ու գլխավոր խնդրի պարզաբանմանը՝ սեփական նախաձեռնությա՞մբ, թե՞ ինչ-որ մեկի թելադրանքով է հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչությունը ծավալել Հունանյանը:

Սակայն մինչ այս խնդրին հանգելը՝ եղան բազմաթիվ այլ հարցեր: Հարցաքննության սկզբում փաստաբանը հետաքրքրվեց՝ գիտակցո՞ւմ էր Հունանյանը, թե իր արարքը հասարակության համար ինչպիսի վտանգ է պարունակում: Հունանյանն, ի պատասխան, իրեն բնորոշ աներկբա տոնով հայտարարեց, թե հասարակությանը որեւէ վտանգ չէր կարող սպառնալ, քանի որ իր գործողություններն ուղղված չէին այդ հասարակության դեմ: Հաջորդող հարցերի միջոցով փաստաբանն ապացուցեց այս հայտարարության սին լինելը: Ապացույցներից մեկն էլ բխեցրեց Ազ-ում այդ օրը նոնակ պայթեցնելու փաստից. մի՞թե՝ նոնակի գործածումն արդեն իսկ վտանգ չի պարունակում՝ հասարակության դեմ ուղղված: Հունանյանը վերտին սկսեց ճարպկություն բանեցնել՝ ընդհանուր բնույթի այդ հարցին հակադրելով մասնավոր բնույթի արդարացումներ. «Նոնակը պայթել է ոչ թե բազմամարդ դահլիճում, այլ՝ ճաշարան տանող միջանցքում: Դժվար է հստակ ասել, թե նոնակը հաստկաթես ով է նետել, սակայն պարզ է, որ ինքնապաշտպանության նպատակով է նետել՝ թիկնապահի կրակահերթից խուսափելու համար, ընդ որում՝ նոնակը հասցեագրված է եղել ոչ թե որոշակի անձի, այլ պարզապես...»:

Փաստաբան Յունուսեւը շարունակեց հարցադրումները. «Այդ օրը գործած ձեր արարքներից որո՞նք էին կանխամտածված, որո՞նք՝ պատահական», այս հարցին Հունանյանը պատասխանեց ճիշտ իրեն ձեռնտու ձեւով, այն է՝ «մինչեւ Ազ դահլիճի նախաշեմը բոլոր գործողություններս կանխավ հաշվարկված էին ու համապատասխանում էին ծրագրիս, իսկ դահլիճ մուտք գործելուց հետո, եղբորս չծրագրված կրակոցների շնորհիվ, ամեն ինչ հանպատրաստից է արվել»: Իսկ թե ե՞րբ կարողացավ վերտին գտնել մտքի ու գործողությունների հստակությունը՝ ամբաստանյալն անմիջապես վրա բերեց. «Դահլիճ մուտք գործելուց 1 ժամ հետո»: Ինչեւէ, հարցաքննությունը շարունակվեց, թեեւ՝ նկատելի ձգձգումներով, քանի որ Յունուսեւի թարգմանչուհին ոչ մի կերպ չէր կարողանում հարցուպատասխանն ինչպես հարկն է թարգմանել ռուսերենից հայերեն: Ի վերջո, գործը տեղից շարժելու մղումով եւ համբերությունները հատած՝ բոլորը խմբովին սկսեցին օգնել նրան եւ հուշել՝ դատավոր Սամվել Ուզունյանից մինչ փաստաբանները:

Խմբակային թարգմանության ընթացքում, այդուհանդերձ, հաջողեցրինք տեղեկանալ Հունանյանի եւս մի հայտարարությանը՝ տեղի ունեցած բոլոր սպանություններն անզգուշության հետեւանք էին: Ո՞ւմ անզգուշության՝ սպանողների, թե՞ սպանվածների, Հունանյանը «մոռացավ» ճշգրտել: Սակայն երկարատեւ վերլուծության ենթարկեց իր հոգեվիճակն այդ օրը: Բնորոշումներն էլ ավելի քան բանաստեղծական էին՝ «հոգու խոռվք», «պոռթկում», «ըմբոստություն» եւ այլն: «Ես իմ գինակիցներին հանցակից չեմ համարում, որովհետեւ ինձ էլ չեմ համարում հանցագործ: Մենք պարզապես մի խումբ անձինք էինք...», հայտարարեց ամբաստանյալը: «Դուք պատասխանատվություն սանձնո՞ւմ եք ձեր խմբի անդամների գործողությունների համար», հարցրեց փաստաբանը: Հունանյանը դրական պատասխան տվեց. «Նրանցից յուրաքանչյուրն առանձին կդիմե՞ր նման քայլի», հաջորդեց հարցը: «Ոչ: Նրանք զենք վերցրին, որովհետեւ ինձ էին հավատում», նշեց ամբաստանյալը, ապա ավելացրեց. «Բոլոր մեղքերն իմն են, ամեն ինչը ես եմ ծրագրել ու հաշվարկել...»: Այս խոստովանությանը հետեւեց Յունուսեւի հարցը. «Դուք սոսկ կատարո՞ղ եք ինչ-որ մեկի ձեռին, թե՞ կազմակերպիչ»: Հունանյանը փոքր-ինչ նյարդայնացած նշեց, թե բազմիցս կրկնել է՝ ինքը կազմակերպիչ է եւ ոչ թե կատարող: «Ինձ այդ քայլին դրդողը Վազգեն Սարգսյանն էր, որի ունեցած անսահմանափակ իշխանությունն ու գործելակերպն իմ մեջ հարուցել էին մեծ ատելություն իր անձի նկատմամբ: Եվ բնականաբար էլ ուղղված էր միայն նրա դեմ...», հայտարարեց Հունանյանը:

ԼՈՒԻԶ ԲԱԲԱՅԱՆ

ԹՈՓԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ազգում» օրեր առաջ արդեն ծանուցել էինք, որ սեպտեմբերի 9-ին Գերմանիայի ամենանշանավոր Քյոլնի մայր տաճարում անցկացվող 1700-ամյակին նվիրված հայկական ժամերգությունը բացառիկ կարեւորություն ուներ: Գերմանահայերի համար այս մեծ երկրում հոյաս զգալու եզակի առիթներից մեկն էր ընծեռվել, եւ հասկանալի էր նրանց հոծ ներկայությունը տարբեր քաղաքներից: Մոտավոր հաշվարկներով, 2000 եւ ավելի հայեր էին հետեւում արարողությանը, մենայն հայոց կաթողիկոսին՝ այդ կարեւոր տոնի առիթով: Ոչ ոք քրիստոնեական այդման խոր փորձառություն չունի, որքան դուք, շեշտեց Քյոլնի կարդինալը՝ հավաստիացնելով, թե այս պայծառ ճանաչարհին հայերին մենակ չեն թողնի՝ մենք ձեզ թիկունք ենք լինում, հատուկ շեշտով ասաց կարդինալը: Գերմանահայոց առաջնորդն իր գերմաներեն խոսքում նախ ներկայացրեց Հայոց Դարը, ապա համայնքի երախտագիտությունը հայտնեց տանտերերին՝ ընծեռված մեծ առիթի համար:

Ինչեւէ, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ յությունը», ասաց վարդապետը: Գերմանահայոց առաջնորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Բեկջյանը պատրիարքի բացակայությունը այսպես բացատրեց.

«Բազմաթիվ պատճառներ կան, Թուրքիո մեջ տնտեսական մեծ թագնաղ կա, ըստ երեւույթին կառավարությունը շատ զգոված է, եւ շեղելու համար զայրույթը թափեցին երկրին մեջ աղրող փոքրամասնություններու վրա: Այուս կողմեն ալ՝ ցեղասպանության հարցերը, որոնք կվերարծարծվին ողջ Եվրոպայի մեջ: Հոն ղեկավարող տարրը, որ պատրիարքն է, պիտի զգույշ ըլլա, որ այդ պետք եղածեն ավելի դժվարությունները ավելի չխորանան: Այս է պատճառը, որ պատրիարք սրբազանը չկրցավ մեզի հետ ըլլալ», ասաց սրբազանը: Մեր հաջորդ «Ինչո՞ւ Հյուսիս Հռենոս-Վեսֆալյան երկրամասից պետական ներկայություն չկար» հարցին ի պատասխան հնչեց հետեւյալը.

«Այս շրջանին տիրապետող կուսակցությունը սոցիալիստներն են, եւ իրենց հարաբերությունները եկեղեցվո հետ շատ սերտ չէ, կարելի է այսպես բացատրել: Այլապես ուրիշ պատճառ մը չկա: Հայ ժողովուրդի ներկայությունը Գերմանիո մեջ մեծ թիվ մը չի կազմեր, քաղաքական ներկայացուցիչներուն համար հաշվի առնվելիք ամենեն կարեւոր կետը քանակն է: Թուրքերը շուրջ երեք միլիոնի կիսասնին, անոնց ձեռնարկները, բնական է, պետական ներկայացուցիչներուն հետաքրքրությունը կշարժե, բայց հայերուն թիվն այդքան հետաքրքրական չէ»:

«Այս դեպքում ոչ թե թիվը, որքան քրիստոնեական արժեքներին մեր 1700-ամյա հավատարմությունը պիտի դեր խաղար», մեր առարկությանը գերմանահայոց առաջնորդը պատասխանեց, թե «եկեղեցական շրջանակներուն մոտ կարժեւորվի եւ բոլոր եկեղեցիները, որոնց հետ հարաբերության մեջ էինք, ներկա էին, մանավանդ այս հաղթի կարդինալը, որ մեզի համար մեծ պատիվ է»: Գարեգին սրբազանին հաղորդեցինք նաեւ գիտակ մարդկանց նկատած մեկ դիտողություն, այն է՝ գերմանական կողմը ժամերգությանը մասնակից չեղավ, էկումենիկ աղոթք չարվեց, կարդինալին միայն ողջունի խոսք ասելու իրավունք տրվեց:

1700-ԱՄՅԱԿ

Քյոլնի Մայր տաճարում

Ինչո՞ւ այսքան միայնակ համաքրիստոնեական հոբելյանի մեջ

չհաշված գբոսաշրջիկների անընդհատ ելումուտ անող բազմությունը: Թեեւ շաբաթներ առաջ անոպատշոն խոսվում էր ժամերգությունը նախագահողի Պոլսի հայոց պատրիարք Մեսրոպ Բ-ի չգալու մասին, բայց նրա բացակայությունը դարձավ հանդիսավոր օրվա առաջին ամենամեծ անակնկալը ոչ միայն հավաքված բազմության, այլեւ արարողությունն անցկացնող հայ եւ գերմանացի եկեղեցականների համար, որոնք մեկ օր առաջ էին տեղեկացվել: Ժամերգությունը մատուցեց գերմանահայոց առաջնորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Բեկջյանը, Մեծ Բրիտանիայի առաջնորդ եւ հայրապետական պատվիրակ Նաթան եպիսկոպոս Հովհաննիսյանի մասնակցությամբ եւ Քյոլնի կաթոլիկ եկեղեցու կարդինալ Յոսֆիմ արքեպիսկոպոս Մայսների հյուրընկալությամբ: Ամբողջապես հայերեն մատուցվող ժամերգությանը գերմանացիների կողմից միակ միջամտությունը դարձավ կարդինալի ողջույնի ջերմ ուղերձը: Շնորհավորելով հայ ժողովրդին ու եկեղեցուն նա նշեց, թե շուտով Հռոմի պատն, ի հեռուկս ֆիզիկական տկարության, այցելելու է Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ այդ կարեւոր տոնի առիթով: Ոչ ոք քրիստոնեական այդման խոր փորձառություն չունի, որքան դուք, շեշտեց Քյոլնի կարդինալը՝ հավաստիացնելով, թե այս պայծառ ճանապարհին հայերին մենակ չեն թողնի՝ մենք ձեզ թիկունք ենք լինում, հատուկ շեշտով ասաց կարդինալը: Գերմանահայոց առաջնորդն իր գերմաներեն խոսքում նախ ներկայացրեց Հայոց Դարը, ապա համայնքի երախտագիտությունը հայտնեց տանտերերին՝ ընծեռված մեծ առիթի համար:

Մեկուկես ժամ տեւած արարողության ավարտին հետեւեց հանդիսավոր ընդունելություն տաճարի գլխավոր մուտքին հանդիպակաց ադակեպաս Dom Forum հանդիպատարահում: Հանդիսավոր բառը հրավիրատոմսն էր հրամցնում, եւ դժվար էր տեղում կռահել՝ պետական միակ պաշտոնյա, ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանի ներկայությունն ու կշռադատված ելո՞յթն էր բառն անփոխարինելի դարձրել, գերմանացի մի շարք հոգեւորականների ներկայությունն ու ողջույնի պատրաստակամությո՞ւնը (մեր աղբյուրներով, նրանք իրենց ներկայացրած հաստատությունների առաջին դեմքերը չէին), թե՞ հայ «բարձրաքխարհիկ» հասարակության զարմանալի ընտրված խայտաբղետությունը (հրավիրատոմսի էջերն էին արժանացել՝ սահմանափակ տեղի պատճառաբանությամբ, լրագրողական վկայականը մեզ ներկա գտնվելու երջանկությունն ընծեռեց): Պրոֆեսիոնալ երաժիշտներին էլ ելույթների ընդմիջումն էր վերապահված ընդգծել, ու փոքրիկ պատառների, խոսքուզրույցի մեջ անհնար էր հանդիսավոր բառը նրանց դասական երկացանկի հետ աղերսել:

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

Ինչպես, մոտ երկու ժամ տեւած ընդունելության ընթացքին փորձեցինք պարզել՝ ինչո՞ւ մեծ վերնագիր ունեցող արարողությունը պատշաճ ուշադրության չարժանացավ գերմանացի բարձրագույն հոգեւոր դասի, քաղաքական, պետական գործիչների կողմից. Մեսրոպ սրբազանի բացակայության հետ հավակնելով դառնալ կարեւոր այդ հիշարժան փաստերից մեկը: «Մեսրոպ պատրիարքի բացակայությունը քաղաքական ենթաիող ուներ, նա բարձրագույն աստիճանի հոգեւորականն էր, որ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ուշադրություն, եթերում է «Ձայն արդարության» ռադիոկայանը

Մ. Հաջյան. «Մեր հիմնական նպատակը ժողովրդական դիվանագիտության ճանապարհով երկու հակամարտող կողմերի ժողովուրդների միջեւ վստահության կամուրջների վերականգնումն է»

Լրագրող, թարգմանիչ Միխայել Հաջյանը չի մոռանա. «Եթե չեմ սխալվում, 1997 թ.-ն էր, ԼՂՀ-ում կային ադրբեջանցի ռազմագերիներ: Իշխանությունների հետ պայմանավորվելով, որոշեցինք գերիների հետ հարցազրույց անցկացնել, որպեսզի նրանք ռադիոնամակների ձեւով դիմեն իրենց հարազատներին՝ ի՞նչ են ուզում մայրերի հետ խոսել: Թույլ տվեցինք խոսել ինչ ուզում են: Նրանք ասացին, որ իրենք Ղարաբաղում են, գերության մեջ, առողջությունը վատ չէ, պայմանները տանելի են, շաբաթը մեկ անգամ լողանում են, օրական երեք անգամ սնվում, բայց ճնշված են զգում, կարոտում են, ուզում են ազատություն: Իրենց մայրերին դիմեցին՝ եթե կարող եք, ազատե՛ք գերությունից: Ռադիոնամակները եթեր տալուց մեկ շաբաթ առաջ անընդհատ հայտարարում էինք՝ դիմելով նրանց, ովքեր լսում են մեր՝ «Ձայն արդարության» ռադիոկայանը, խնդրում էինք, որ հեռախոսով, նամակով տեղեկացնեն այսինչ գյուղի այսինչ բնակչին, նշելով, որ իրենց որդու ձայնը լսվելու է այս օրը, այս ռադիոկայանով, այս ալիքներով: Սա մարդասիրական քայլ էր, երբեք չեմ մոռանա»:

Հետագայում երեք գերիներն էլ ազատվել են, վերադարձել Ադրբեջան:

ԼՂՀ մայրաքաղաք Ստեփանակերտում 1997 թ. օգոստոսի 12-ից գործում է «Ձայն արդարության» ադրբեջաներեն ռադիոհաղորդումների կայանը: Ռադիոկայանի ղեկավար Միխայել Հաջյանն ասում է, որ իրենց հիմնական նպատակը ժողովրդական դիվանագիտության ճանապարհով երկու հակամարտող կողմերի՝ ԼՂՀ-ի եւ Ադրբեջանի ժողովուրդների միջեւ վստահության կամուրջների վերականգնումն է: «Կարելի է ասել՝ «Ձայն արդարությանը» մեր տարածաշրջանի միակ ռադիոկայանն է, որը կոչ է քարոզչության երբեք չի դիմել: Մենք չենք մեղադրում ադրբեջանական ժողովրդին, հնարավոր է, որ այդ ժողովուրդը խաբվել, շեղվել է ճիշտ ճանապարհից: Վիրավորելու, վնասելու խնդիր չունենք, պարզապես փորձում ենք ադրբեջանցիներին հավաստիացնել, որ նոր պատերազմը ողբերգություն է բերելու նրանց եւ առհասարակ՝ երկու ժողովուրդներին: Երբեմն մենք պաշտպանում ենք ադրբեջանական իշխանություններին, եթե նրանց այս կամ այն քայլը նպաստում է խաղաղության հաստատմանը: Եթե Ադրբեջանի ղեկավարությունն այս կամ այն փուլում հանդես է գալիս խաղաղություն հաստատելու օգտին, եւ ընդդիմությունը փորձում է նրան մեղադրել դավաճանության, ազգային շահերը ոտնահարելու մեջ, այդ դեպքում մենք պաշտպանում ենք ադրբեջանական ղեկավարությանը», ասում է պրն Հաջյանը:

«Ձայն արդարությանն» արդեն եթեր է հեռարձակել ավելի քան 500 հաղորդում, շաբաթական 4 անգամ, 30 ռոպե տեւողությամբ, ունի վեց հաստիք: Համակարգչային օպերատորը Աղդամից է՝ փախստական հայ, հաղորդավարուհին՝ Ֆիզուլուց, նույնպես փախստական, թղթակիցն ունի ադրբեջանական կրթություն: Ռադիոկայանում աշխատում է մեկ ադրբեջանուհի, որի հայ ամուսինը սպանվել է ադրբեջանական ռմբահարումների ժամանակ: Ինքը՝ Միխայել Հաջյանը, երկար տարիներ աշխատել է Բաքվի հայատառ «Կոմունիստ» թերթում, ժամանակին հայերեն է թարգմանել ադրբեջանցի գրողների: «Մենք շատ հազվադեպ ենք դիմում իշխանության մարմիններին, հիմնականում աշխատում ենք ժողովրդի հետ՝ մտավորականներ, գիտնականներ, սովորական մարդիկ: ԼՂՀ իշխանությունները մեզ օժանդակում են շենքային եւ ստուդիական պայմաններով: Պետությունը մեր աշխատանքին չի միջամտում, չկա գրաքննություն: Իշխանությունները հավատում են, որ մեր քարոզչությամբ չենք դժվարացնի ԼՂ հակամարտության կարգավորումը, խաղաղությանը նպաստելու քարոզչության ջատագովն ենք: «Ձայն արդարության»-ը մասնավոր ռադիոկայան է, հիմնադրել եմ մեզ համար էլ անսպասելի պայմաններում: Ռադիոկայանին օժանդակում են դարաբաղցի ձեռներեցները: Նպատակն է քարոզչության ճանապարհով արագացնել խաղաղության հաստատումը Ադրբեջանի եւ ԼՂՀ-ի, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ, ինչը հնարավորություն կստեղծի ավելի դյուրին դարձնելու երկու ժողովուրդների առեւտուրը: Ղարաբաղցի ձեռներեցները հոգնել են իրենց առեւտուրն ադրբեջանցիների հետ կատարել Ռուսաստանում, Թուրքիայում կամ Սադախլոյոյմ, երբ կա ամենակարճ ճանապարհը՝ Ստեփանակերտ-Բաքու», ասում է Մ. Հաջյանը:

«Ձայն արդարության»-ն ունկնդրում են, ավելի ճիշտ՝ կարելի է ունկնդրել Ադրբեջանում, Թուրքիայում, Միջին Ասիայում: Պրն Հաջյանը ցույց է տալիս ունկնդիրներից ստացված նամակները՝ Նոր Զելանդիա, Ճապոնիա, Շվեյցարիա, Գերմանիա, Ռուսաստան, Ֆինլանդիա: «Ազատություն» ռադիոկայանի ադրբեջանական ծառայությունն իր հաղորդումներից մեկում ներկայացրեց մի ադրբեջանցի երեխայի խոսք, խնդրանք, թե կցանկանար լսել իր հայ հասակակցի խոսքը, կարծիքը պատերազմի մասին, արդյոք կուզե՞ր, որ նորից պատերազմ սկսվեր, մարդիկ զոհվեին: Անմիջապես արձագանքեցինք եւ տվեցինք ռադիոհաղորդումների շարք: Տարբեր՝ տարիքի երեխաներ, որոնք այս կամ այն կերպ տեսել են պատերազմը, հարազատներ են կորցրել, մեր եթերով իրենց կարծիքը հայտնեցին: Բոլորն էլ ասում էին՝ ո՛չ, ինչպես դուք, մենք էլ չենք ուզում պատերազմ, եկեք մեր ծնողներին համոզենք իրար հետ հաշտ ապրեն», ասում է Մ. Հաջյանը:

ԼՂՀ մայրաքաղաք Ստեփանակերտից հեռարձակվող «Ձայն արդարության» ռադիոկայանի ղեկավարն ունի դեռեւս չիրականացված երազանք. «Մեր հանրապետությանն անհրաժեշտ է միջազգային մի ռադիոկայան, որպեսզի աշխարհին ցույց տանք՝ ի՞նչ է Ղարաբաղը: Մի ժամանակ մեր հույսերն արդարացնում էր Հայաստանի տեղեկատվական դաշտը, փառք Աստծո, այսօր էլ կան լրագրողներ, ովքեր ԼՂՀ-ի մասին գրում են՝ գալով այստեղ եւ ոչ իրենց խմբագրատներից: Ես ուզում եմ, որ ԼՂՀ-ն աշխարհի ցանկացած կետի հետ լինի անմիջական կապի մեջ, առաջին հերթին՝ սփյուռքի հետ: Սփյուռքում բնակվող մեր հայրենակիցների միայն փոքր մասը գիտի ԼՂՀ-ի մասին: Եթե Հայաստանից եւ ԼՂՀ-ից դուրս գտնվող հայն իմանա, որ այս ժամին Ստեփանակերտից հաղորդում է տրվելու, նա կլսի, նրա հոգում կարթնանա հայրենասիրական ոգին, գենը»:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

2 սեպտ. 2001 թ.

ԱՐԾԱԳԱՆՔՆԵՐ

Ահաբեկչությունը նոր թափով եկավ Ամերիկա

Սկիզբը էջ 1

Սեպտեմբերի 11՝ մեկ օր ԱՄՆ պատմությունից

8:00- «Ամերիկյան ավիաուղիների» «Բոինգ 767»-ը Բոստոնի օդանավակայանից ուղղություն է վերցնում դեպի Լոս Անջելես, օդանավում՝ 93 մարդ

8:44- «Բոինգ 767»-ը թռիչքից 29 րոպե անց փոխում է ուղղությունը, ելս 15 րոպե եւ բախվում Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի (World Trade Center) հյուսիսային մասնաշենքին

9:03- «Միացյալ ավիաուղիների» «Բոինգ 757»-ը, որը Վաշինգտոնից 33 րոպե առաջ էր օդ բարձրացել եւ 65 ուղեւորներով ուղղություն էր վերցրել դեպի Լոս Անջելես, բախվում է Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի (World Trade Center) հարավային մասնաշենքին

9:10- Նախագահ Բուշը Ֆլորիդայում շարունակում է զրույցը դպրոցականների հետ, երբ աշխատակազմի ղեկավարը նախագահի ականջին շշնջում է օդային աղետի մասին

9:29- Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի 110 հարկանի երկու շենքերից մարդիկ կրակից փրկվելու համար նետվում են ներքեւ

9:30- Նախագահ Բուշը հայտարարում է. «Տեղի է ունեցել ազգային աղետ: Ակնհայտ է, որ ահաբեկչական գործողություն է կատարվել ԱՄՆ-ի դեմ»

9:43- «Ամերիկյան ավիաուղիների» «Բոինգ 757»-ը, որ մի քանի րոպե առաջ Վաշինգտոնի «Դալես» օդանավակայանից օդ էր բարձրացել եւ 64 ուղեւորներով թռչում էր Լոս Անջելես, բախվում է Պենտագոնի մասնաշենքերից մեկին

10:05- Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի հարավային մասնաշենքը փլուզվում, հավասարվում է հողին

10:10- «Միացյալ ավիաուղիների» օդանավը աղետի է ենթարկվում Փենսիլվանիայում, Պիտսբուրգ քաղաքից մի քանի մղոն հեռու: Բոլոր 92 ուղեւորները մահանում են

10:28- Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի հյուսիսային մասնաշենքը փլուզվում, հավասարվում է հողին

12:39- Նախագահ Բուշն ասում է երկրորդ հայտարարությունը՝ երդվում վրեժխնդիր լինել

17:20- Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի հարեւանությամբ գտնվող 7-րդ շենքը (Buildirg 7)՝ 46 հարկանի, փլուզվում, հավասարվում է հողին

18:00- Ռմբահարվում է Աֆղանստանի մայրաքաղաք Քաբուլը (տեղական ժամանակով 14:30-ին), ԱՄՆ պատասխանները հայտարարում են, որ ամերիկյան զինված ուժերը որեւէ կապ չունեն Քաբուլի ռմբահարման հետ

20:30- Նախագահ Բուշը ելույթ է ունենում եւ հայտարարում. «Հարձակում է կատարվել ազատության վրա, ազատությունը կպատասխանի... ԱՄՆ զինված ուժերն ամենազոր են եւ պատրաստ... ԱՄՆ-ը կփոխհատուցի ահաբեկչության համար, վախկոտ ահաբեկիչները կպատժվեն»:

Աշխարհի առեւտրի կենտրոնը (World Trade Center)

Ամերիկացիներն այն համարում են կապիտալիզմի խորհրդանիշը: Բաղկացած է 7 առանձին շենքերից, գտնվում է Նյու Յորքի Մանհեթեն թաղամասի ծովափնյա գոտում: 7 շենքերից առաջինը կառուցվել եւ բացվել է 1970 թ., վերջինը՝ 1988 թ.: Ամենաբարձրահարկը երկուսն են՝ հյուսիսային եւ հարավային մասնաշենքերը՝ յուրաքանչյուրը 110 հարկանի, 1350 ոտնաչափ բարձրությամբ, յուրաքանչյուրն ունի 21,800 պատուհան, 104 վերելակ, երկու մասնաշենքում աշխատում են 50 հազար մարդ, յուրաքանչյուր օր այցելում է 200 հազար մարդ, հիմնականում՝ գրասենյակներ: Մոռացա, որ գրում եմ ներկա ժամանակով: Կարդացեք անցյալով: Աշխարհի առեւտրի կենտրոնի երկու հսկաները՝ 110 հարկանի շենքերը, ելս մեկը՝ 46 հարկանին, այլելս աշխարհի ամենաբարձր շենքերը չեն: Դրանք հավասարված են հողին: Ահաբեկչության պահին երեք շենքերում եղել է ավելի քան 10 հազար մարդ: Ավելի քանը չափազանց հարաբերական է: Ենթադրվում է՝ փլատակների տակ մնացածների բացարձակ մեծամասնությունը մահացած է: Կենդանի մնացածները բջջային հեռախոսներով օգնություն են խնդրում:

Ուսամա բեն Լադեն. «Ես երջանիկ եմ, բայց որեւէ կապ չունեմ չորս օդանավերի պայթյունի հետ»

ԱՄՆ նախկին պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը երեկ SBC հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում հայտարարեց, որ չթեմ է հաղորդում հայտարարություններ անել, ենթադրություններ անել, թե ով է կանգնած ահաբեկչության հետեւում: Թիվ մեկ կասկածյալն աշխարհի թիվ մեկ ահաբեկիչ, սաուդցի Ուսամա բեն Լադենն է, որը երեկ հայտարարել է, թե ինքը երջանիկ է տեղի ունեցածից, սակայն որեւէ մասնակցություն չունի: Աֆղանստանի Թալիբան կառավարության արտգործնախարար Մութավաքիլը եւս հայտարարել է, որ իրենց հարգարժան հյուրը՝ բեն Լադենը, որեւէ մասնակցություն չունի: Ի դեմ, երեք շաբաթ առաջ բեն Լադենը զգուշացրել էր, որ ԱՄՆ-ի դեմ հարձակում է սպասվում:

Յասեր Արաֆաթը ցավ է հայտնում, Արեւմտյան ափին պաղեստինցիները ցնծության մեջ են

Ակնհայտ է,որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունը արաբներից շատերին չէր հրճվեցնի, եթե պաղեստինա-իսրայելյան հակամարտության մեջ ԱՄՆ-ն այդպես չպաշտպաներ Իսրայելին, ամենաթողություն չտար հարյուրավոր անմեղ մարդկանց կոտորածը կազմակերպելու մեջ մեղադրվող Արիել Շարոնին: Ի դեմ, Իսրայելի վարչապետը հայտարարել է, թե «սա պատերազմ է բարու եւ չարի միջեւ, մարդկության եւ նրանց միջեւ, ովքեր թաքախված են արյան մեջ»:

Պաղեստինի առաջնորդ Յ. Արաֆաթը ցավ է հայտնել կատարված սարսափելի ահաբեկչության համար. «Մենք ցնցված ենք: Սա անհավատալի է, անհավատալի է, անհավատալի է»: Մինչդեռ Արեւմտյան ափին պաղեստինցիները դուրս են եկել փողոցներ եւ ցնծության մեջ են: «Ինձ թվում է՝ երազ եմ տեսել: Երբեք չեմ հավատացել, որ մի օր ԱՄՆ-ը կփոխհատուցի Իսրայելին օգնելու համար», հեռուստաընկերությունները մեջբերում են մի պաղեստինցու խոսքերը: Հրեաների հակաարաբական քարոզչությունն այս օրերին աշխատում է անօրինակ աշխուժությամբ:

Ամերիկացիները ցնցված են, չեն ուզում հավատալ

Նյու Յորքում հայտարարված է արտակարգ դրություն, սակայն կյանքը կամաց-կամաց վերադառնում է բնական հուն: Մարդիկ հնարավորինս խուսափում են փողոցներ դուրս գալուց, դպրոցները փակ են, փակ է խանութների մի մասը: Ինձ զարմացնում է այն, ինչ տեղի է ունենում Մանհեթենի փողոցներում: Մարդկանց մի մասը կանգնած է հերթերում, արյուն է տալիս վիրավորներին, ցավում է պատահարով, ցնցված է, մի մասը բացարձակ անտարբեր է: Երբեմն բարձրաձայն հռհռոց ես լսում, մտածում ես՝ ոչինչ էլ չի եղել:

Այս ահաբեկչությունն ամերիկացիների եւ ԱՄՆ կառավարության համար նաեւ արժանապատվության հարց է: Ինչպե՞ս կարող է ԱՄՆ-ի նման հզոր պետությունը թույլ տալ այսպիսի սարսափելի ահաբեկչություն, ո՞ւր էին անվտանգության ուժերը, ինչպե՞ս են ահաբեկիչները ներխուժել եւ առեւանգել այդքան օդանավ: Ասվում է, թե իբր ահաբեկիչները զինված են եղել դանակներով: Ամերիկացի բարձրաստիճան մի պատասխանատու ABC հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, որ իրենց վստահությունն օդանավակայանների անվտանգության ծառայությունների մասին շատ բարձր է եղել, մինչդեռ սեպտեմբերի 11-ը ցույց տվեց, որ աշխարհի գերհզոր պետության մեջ ամեն ինչ չէ, որ իր տեղում է:

Արձագանքներ ահաբեկչությունից հետո

Անվտանգության արտակարգ միջոցառումներ ՆԱՏՕ-ի երկրներում

Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում սեպտեմբերի 11-ի առավոտյան իրականացված աննախադեպ խոշոր ահաբեկչական գործողություններից հետո պետությունների մեծ մասը դատապարտեց դրանք, եւ միայն Մերձավոր Արեւելքում եղան իրարամերժ արձագանքներ: Նույնիսկ բարձր մարտավիճակի բերված ամերիկյան օդուժը չկարողացավ կասեցնել ահաբեկչությունների շարքը, եւ այժմ ակնհայտ է, որ ոչ ոք ապահովագրված չէ նման հարձակումներից:

Աշխարհի լրատվամիջոցները գրում են, որ ԱՄՆ-ի արեւելքում ներկայումս քաոսային վիճակ է, վարչակազմը ստիպված է, չնայած ահաբեկիչներին գտնելու եւ պատժելու նախագահ Ջորջ Բուշի խոստմանը: Խուճապ է տիրում նաեւ միջազգային դիվանագիտական եւ տնտեսական շրջանակներում: Արեւմուտքի պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարներն արտակարգ ժողովներ են հրավիրում եւ անվտանգության միջոցներ ձեռնարկում: Սեպտեմբերի 11-ին բացվելու էր ՄԱԿ-ի հերթական նստաշրջանը, բայց Նյու Յորքում ստեղծված իրավիճակը ստիպեց հետաձգել բացման օրը:

Ֆինանսական շուկաներն անմիջապես արձագանքեցին դեպքերին: Նյու Յորքում կործանված Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի զույգ երկնաքերներից ոչ հեռու գտնվող Ուոլ Սթրիթի հաստատություններն ահաբեկչության օրը չբացվեցին: Կործանված շենքում էր ոսկու առեւտրի Comex ֆիրմայի կենտրոնակայանը, ուստի այդ օրը չբացվեց նաեւ Նյու Յորքի ոսկու շուկան: Լոնդոնում բորսայի մի մասն էվակուացվեց, իսկ նավթի գինը հասավ 2000 թվականից ի վեր ամենաբարձր մակարդակին: Միաժամանակ զգալիորեն արժեզրկվեցին ապահովագրական ընկերությունների, բանկերի եւ ավիաընկերությունների բաժնետոմսերը: Փարիզի բորսայում 11-ի երեկոյան արժեթղթերի գինն ընկել էր 7,39 տոկոսով: Երեկվա տվյալներով, աշխարհում ամերիկյան դեսպանատների մեծ մասը փակ է: Փակվել է նաեւ ԱՄՆ-Մեքսիկա սահմանը: Ամերիկյան օդանավակայաններում թռիչքները հետաձգված են: Դեպի ԱՄՆ թռչող ինքնաթիռներից շատերը վայրէջք են կատարում Կանադայում: Իսկ Փարիզից ԱՄՆ թռած 7 օդանավեր հետ են վերադարձել: «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, որ ահաբեկչության հետեւանքներն ԱՄՆ-ից դուրս առավել զգալի են Արեւմտյան Եվրոպայում եւ Ճապոնիայում: Ֆրանսիայում, Մեծ Բրիտանիայում, Շվեդիայում, Իսպանիայում տեղի են ունեցել կառավարության արտակարգ նիստեր: Ռուսաստանի ՆԳՆ եւ հակաօդային պատասխանության ուժերը բերված են բարձր մարտավիճակի: ՉԺՀ-ում, Լեհաստանում, Գերմանիայում, Հունաստանում եւ այլուր ուժեղացվել է ամերիկյան հաստատությունների պատասխանությունը: Ֆրանսիան խստացրել է «Վիժիպիրատ» հակաահաբեկչական ծրագրի կիրառումը հասարակական վայրերում: Վիլնյուսում ԱՄՆ դեսպանատան աշխատակազմն էվակուացվել է: Ճապոնիան ուժեղացրել է իր տարածքում տեղակայված ամերիկյան ռազմակայանների պատասխանությունը: ՆԱՏՕ-ի երկրներում խուճապ է տիրում: ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը Բրյուսելում կազմակերպության կենտրոնակայանի օժանդակ անձնակազմին կոչ արեց առնվազն 2 օրով աշխատանքի չգալ: Իտալիայում ուժեղացվել է ՆԱՏՕ-ի կարեւոր օբյեկտների՝ Արիանոյի օդանավակայանի եւ Նեապոլի ռազմակայանի պատասխանությունը: Թուրքիան նման միջոցների է դիմել Ինջիրլիքի օդանավակայանում:

Աննախադեպ ահաբեկչությունն արդեն դատապարտել են բազմաթիվ երկրների աշխարհիկ եւ հոգեւոր առաջնորդներ: Ինչ վերաբերում է Մերձավոր Արեւելքին, պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը եւ Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին ցավակցություն են հայտնել ԱՄՆ նախագահին: «Համաս» եւ իսլամական «Ջիհադ» կազմակերպությունները հերքել են իրենց մասնակցությունն ահաբեկչությունների շարքին: Միաժամանակ «Համասի» առաջնորդ շեյխ Ահմեդ Յասինը եւ «Ջիհադի» ղեկավարներից մեկը հայտարարել են, որ «ահաբեկչական քայլերը շրջանում ԱՄՆ-ի քաղաքականության հետեւանքն են»: Իսկ Այսրհորդանանում եւ Երուսաղեմում հարյուրավոր պաղեստինցիներ ցնծության ցույցեր են արել եւ փառաբանել Աֆղանստանում թաքնվող հայտնի ահաբեկիչ շեյխ Ուսամա բեն Լադենին: Սակայն Աֆղանստանում իշխող թալիբների վարչակազմը դատապարտել է ահաբեկչությունների շարքը, պնդելով, թե բեն Լադենը «չի կարող պատասխանատու համարվել դրանց համար»:

Պ. Բ.

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

«Ապոկալիպսիս Վաշինգտոնում եւ Նյու Յորքում»

«Միացյալ Նահանգները հայտնվել է նոկաուտի մեջ»

Այս վերնագիրն ու ենթավերնագիրը մեզ չեն պատկանում, այլ՝ ամերիկյան կենտրոնական թերթերին: Թուրքական պետհեռուստատեսությունը, որն ամեն առավոտ իր հաղորդումներն սկսում է տվյալ օրվա մամուլի ընդարձակ տեսությամբ, սեպտեմբերի 12-ին թուրքական թերթերի կողքին ներկայացրեց նաեւ ամերիկյան կենտրոնական թերթերը: Դրա պատճառն ահաբեկչության այն աննախադեպ փաստն էր, որին սեպտեմբերի 11-ի առավոտյան բախվեց ԱՄՆ-ը:

Ժամը 18:40-ին նախագահ Ջորջ Բուշ կրտսերը, որ հանգստանում էր Ֆլորիդայում, ինքնաթիռով շտապում է Վաշինգտոն: Բայց անվտանգության նկատառումներով ուղղություն է վերցնում դեպի Լուիզիանա, ընդ որում օդում կատարած երկար շրջադարձերից հետո միայն համարձակվում է վայրէջքի: Հենց Լուիզիանայում լրագրողների առաջ իր հակիրճ ելույթով նա փորձում է ցրել երկրում համատարած խուճապը եւ հանցագործներին պատժելու պատգամ է տալիս, ավելացնելով. «ԱՄՆ-ն ի վիճակի է պաշտպանվել ահաբեկիչներից»: Նրա ելույթի այս վերջին նախադասությունը սակայն հակադարձ ներգործություն է ունենում: Բնակչությունը խուճապով սկսում է լքել Նյու Յորքը: Շուտով Նյու Յորքի բնակիչներին հետեւում են Վաշինգտոնի բնակիչները: 18:50-ին էվակուացվում է Սպիտակ տունը, իսկ 18:53-ին, երբ փորձ էր արվում էվակուացնել նաեւ Պենտագոնի շենքը, ահա մեկ այլ ինքնաթիռ խոյահարում է շենքի այն հատվածը, որտեղ տեղակայված էր ամերիկյան զինված ուժերի հրամանատարական կետը՝ գլխավոր շտաբի անձնակազմով հանդերձ: Այնուհետեւ տեղի է ունենում ահավոր ուժգնության երկու պայթյուն, եւ Պենտագոնը հայտնվում է բոցերի մեջ: Սեպտեմբերի 12-ի առավոտյան հրդեհը դեռ հանգցված չէր:

Ահաբեկչության վերոհիշյալ գործողություններն ամերիկացիների համար աներեւակայելի էին, բայց Պենտագոնի խոցումն ավելի քան աներեւակայելի էր եւ համատարած բնույթ հաղորդեց խուճապին: Ստեղծված իրավիճակում ահաբեկչական գործողությունների հետագա շարունակության մտահոգությունը խորացրեց խուճապը, եւ ստեղծվեց այն տպավորությունը, թե համանման վտանգ սպառնում է Սպիտակ տանը, Կոնգրեսին, պետդեպարտամենտին, երկրի ներսում եւ նրա սահմաններից դուրս գտնվող ռազմական օբյեկտներին՝ առավելապես դեսպանատներին:

Ահա թե ինչու ահաբեկչական գործողություններից անմիջապես հետո ԱՄՆ-ում պետական նշանակության գրեթե բոլոր հիմնարկներն իսկույն էվակուացվում են, ամերիկյան դեսպանատները՝ փակվում, հնարավոր հարձակումներից խուսափելու համար այլ երկրներում տեղակայված ռազմաբազաներում անվտանգության արտակարգ միջոցառումներ են կիրառվում: Ամերիկյան բանակում, ինչպես նաեւ ռազմաբազաներում, մարտական տագնապ է բարձրացվում, զինված ուժերը բերվում են բարձր մարտավիճակի, միջուկային զենք կրող ռազմանավերն ու սուզանավերը շուտափույթ հեռանում են ափերից եւ դուրս գալիս բաց ծով: Այդ ընթացքում երկրի սահմանները փակվում են, օդային տարածքը՝ նմանապես, ընդ որում ոչ միայն օտարերկրյա ինքնաթիռների, այլ նաեւ ամերիկյանների համար: Բացառությամբ ռազմական ինքնաթիռների, բոլոր թռիչքներն արգելվում են:

Հատկանշական է, որ ԱՄՆ-ում կատարված պատմության մեծագույն ահաբեկչությունը Իսրայելի համար նախազգուշացման ազդակ հանդիսացավ: Մինչ պաղեստինցիները երուսաղեմում եւ Արեւմտյան Ափում գոհունակությամբ էին ընդունում ահաբեկչության փաստը, եւ իրենց գոհունակությունը Բաղդադում ու Կահիրեում չէին թաքցնում արաբները, ահա Իսրայելը ԱՄՆ-ի օրինակով փակում է սահմանները, օդային տարածքով հանդերձ: Փակվում են նաեւ Իսրայելի դեսպանատները, էվակուացվում են դրանց բոլոր աշխատակիցները: Այդ ընթացքում Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնն իր համերաշխությունն է հայտնում ԱՄՆ-ին, նրա կարգադրությամբ երկրում պետական սուգ է հայտարարվում, եւ իջեցվում են դրոշները: Դեռեւս Շարոնի համերաշխությամբ ընդգծվում է այն պատասխանատվությունը, որն Իսրայելի յուրաքանչյուր հարձակման համար կրում է ԱՄՆ-ը: Ինչն էլ դառնում է ահաբեկչության առթիվ ինչպես պաղեստինցիների, այնպես էլ արաբների գոհունակության պատճառը:

Թեեւ Թուրքիան դեռ սուգ չի հայտարարել, բայց ահաբեկչության առնչությամբ դիմել է նախազգուշության մի շարք միջոցների՝ ուժեղացնելով հատկապես Ինջիրլիքի ռազմաբազայի եւ ամերիկյան ներկայացուցչությունների վերահսկողությունը: Ինչ վերաբերում է արեւմտյան երկրներին, ապա դրանցից Իտալիան, Ֆրանսիան, Անգլիան, Գերմանիան եւ Բելգիան հաջորդաբար դիմեցին անվտանգության եւ նախազգուշության տարբեր միջոցառումների: Ուրեմն, Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում կատարված ահաբեկչությունը խուճապի է մատնել միջինարեւելյան տարածաշրջանում ԱՄՆ-ի դաշնակիցներին ու ողջ Արեւմուտքին:

Այս առումով պատահական չէ կատարվածի առնչությամբ «գլոբալ ահաբեկչություն» բնութագրումը: ԱՄՆ-ը դրան կպատասխանի՞ ոչ պակաս գլոբալ հակաահաբեկչությամբ, թե՞ ոչ, դժվար է ասել: Բայց որ Գերմանիայի կանցլեր Շրյոդերի պատկերավոր արտահայտությամբ «ահաբեկչությունն աշխարհին պատերազմ է հայտարարել», եւ այդ պատերազմի արդյունքում խորտակվել են Ամերիկայի տնտեսական հզորությունը խորհրդանշող Նյու Յորքի համաշխարհային առեւտրի կենտրոնը եւ նրա ռազմական հզորության խորհրդանիշը հանդիսացող Պենտագոնը, իրողություն է: Այս խորտակումներով հօդս է ցնդել ԱՄՆ-ի անխոցելիության մասին ամերիկացիների ենթագիտակցության մեջ արմատացած անվերապահ համոզմունքը:

Այս ահաբեկչությունը ով էլ որ կազմակերպել է, այնուամենայնիվ, դրա հիմնական պատճառն աշխարհի տարբեր երկրների եւ ժողովուրդների ԱՄՆ-ի նկատմամբ ատելությունն է: Ուրեմն, ահաբեկչական գործողություններից խուսափելու արդյունավետ միջոցը դրանց պատճառը հանդիսացող ատելության վերացումն է: Սակայն դրա համար անհրաժեշտ է, որ ԱՄՆ-ն արմատապես վերանայի նոր աշխարհակարգի մասին իր դիրքորոշումը, հրաժարվի աշխարհին ուղղություն տալու դոկտրինայից եւ ընդունի գլոբալիզմի անվան տակ միջազգային հանրությունը գերիշխող բեւեռից ղեկավարելու քաղաքականության սնանկությունը: Հակաահաբեկչությունը, եթե դա գլոբալ է, ահաբեկչության դեմ պայքարի հաջողությունը ապահովել չի կարող, բայց եւ այնպես աշխարհի տարբեր ժողովուրդներին նոր դժբախտություններ անպայման կպատճառի, անպայման կխլի մարդկային անմեղ զոհեր, ինչպես նախորդ օրը Մանհեթենում, Վաշինգտոնում եւ Պիթսբուրգում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔԱՐՅԱՆ

«Այս ահաբեկչությունն ԱՄՆ-ին եւ ամերիկացիներին չի ընկճի»

Սկիզբը էջ 1

– Հայաստանը տարածաշրջանում ունի ռազմավարական երկու դաշնակից՝ Ռուսաստան եւ Իրան: Առաջինի հետ ԱՄՆ-ը լայն առումով մրցակից է աշխարհի տարբեր անկյուններում ազդեցության ոլորտների տիրապետության առումով, այդ թվում Հարավային Կովկասում: Երկրորդի նկատմամբ Ձեր երկիրը վարում է ընդգծված կոշտ քաղաքականություն: Հայ-ռուսական եւ հայ-իրանական ռազմավարական համագործակցությունը խոչընդո՞տ է հայ-ամերիկյան բնականոն հարաբերությունները զարգացնելու, ընդարձակելու գործում:

– Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանին, միանշանակ կարող եմ ասել՝ ոչ, ոչ մի հակասություն չեմ տեսնում հայ-ռուսական լավ հարաբերությունների եւ հայ-ամերիկյան հարաբերությունների միջեւ: Եվ այստեղ գտնվելուս ընթացքում մշտապես կրկնել եմ այս միտքը թե՛ հասարակության առջեւ, թե՛ մասնավոր հանդիպումներին: Ինչպես նաեւ միշտ պնդել եմ՝ պիտի գտնենք կառուցողական այնպիսի ճանապարհ տարածաշրջանում առկա բոլոր երկրների համար, որ բոլորը կարողանան շահել ընդհանուր համագործակցությունից՝ անցյալում թողնելով հին մոտեցումը, թե տարածաշրջանում առկա բոլոր կողմերից մեկը պիտի շահի, մեկը՝ տանուլ տա: Այժմ պիտի այնպիսի քաղաքականություն վարենք, որ բոլոր երկրները տարածաշրջանում շահեն:

Գալով Իրանին՝ այս երկրի հանդեպ ԱՄՆ վերաբերմունքի, քաղաքականության մեջ որոշակի մտահոգություններ կան, որովհետեւ Իրանը շարունակում է խրախուսել զանգվածային զենքի տարածումը: Մտահոգիչ է Իրանի՝ միջազգային տեռորիզմին ցուցաբերվող աջակցությունը: Ինչպես Իրանը նաեւ շարունակում է դեմ կանգնել Միջին Արեւելքի խաղաղարար գործընթացին:

Գիտեք՝ ԱՄՆ Կոնգրեսը եւս հինգ տարով երկարաձգել է Իրանի հանդեպ կիրառվող սանկցիաները: Այս առումով կարող են որոշ դժվարություններ առաջանալ Իրան-Հայաստան գազատարի հետ կապված: Չնայած սրանք դեռեւս խոսակցություններ են եւ դեռ շատ ուշադիր պիտի քննել նման հարցերը:

– Թուրքիան՝ ՆԱՏՕ-ի անդամն ու ԱՄՆ ռազմավարական դաշնակիցը տարածաշրջանում շարունակում է Հայաստանի հանդեպ իր բշնամական քաղաքականությունը: Ի՞նչ է արել եւ ի՞նչ է պատրաստվում անել ԱՄՆ-ը զսպելու Թուրքիայի՝ Հայաստանի հանդեպ այդ քաղաքականությունը:

– Մենք շարունակում ենք խրախուսել երկխոսությունը Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ, ցանկացած երկխոսություն երկու երկրների հասարակությունների միջեւ: Խրախուսում ենք նաեւ վերջերս ստեղծված հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի երկխոսությունները, նաեւ պաշտոնական մակարդակի բոլոր տեսակի շփումները:

– Հայաստանի տնտեսության մեջ ամերիկյան ուղղակի ներդրումներն իրենց տեսակարար կշռով, իրական հնարավորությունների համեմատ, շատ փոքր են: Ի՞նչ բացատրություն ունեք այդ փաստի վերաբերյալ: ԱՄՆ-ը բազմիցս հայտարարել է, թե քանի դեռ չի լուծվել ղարաբաղյան հակամարտությունը, ամերիկյան խոշոր ներդրումային վերազգային ընկերությունները ու բանկերը մուտք չեն գործի Հայաստան: ԼՂ հարցի ծգձգման դեպքում կարելի՞ է ենթադրել, որ ամերիկյան ընկերություններն այդպես էլ չեն գա Հայաստան: Դա տրամաբանական պատճառաբանությո՞ւն է, եթե նկատի ունենանք հարեւան երկրների օրինակը, որտեղ ամերիկյան ներդրումային ընկերությունների ներկայությունն առավել զգալի է:

– Իրավացի եք: Ուղղակի ԱՄՆ ներդրումները փոքր են Հայաստանում: Սա կարելի է բացատրել նրանով, որ բիզնեսի իրական հնարավորությունները ձեր երկրում սահմանափակ են՝ հատկապես համեմատած աշխարհի մյուս պետությունների հետ:

Մենք իսկապես փորձում ենք ավելացնել Մ. Նահանգների հետաքրքրությունների աստիճանը հայաստանյան բիզնեսում: Որպես դրա օրինակ կարող է դիտվել Հայաստանում՝ հնարավոր ներդրումների վերաբերյալ Նյու Յորքում մայիսին կազմակերպված կոնֆերանսը: Լոս Անջելեսում շուտով նախապատրաստվում է ագրոբիզնեսին առնչվող ցուցահանդես: Անցյալ շաբաթ ես մեկնել էի Ստամբուլ գործարարների մի պատվիրակության հետ՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ցուցահանդեսի, որը կազմակերպվել էր Առեւտրի զարգացման գործակալության կողմից: Այս ոլորտին առնչվող մի կոնֆերանսի էլ Բրյուսելում էի մասնակցել, որին մասնակցում էին ԱՊՀ երկրները, այդ թվում Հայաստանը, նաեւ Թուրքիան: Աջակցում ենք Եվրամիության մի ծրագրին, այն է՝ երեւանում ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների վերաբերյալ կովկասյան կոնֆերանսի կազմակերպում:

Որպեսզի Հայաստանն իր հարեւան երկրներից առավել հետաքրքրական դառնա ներդնողների համար, շատ կարեւոր է, որ հատուկ ուշադրություն դարձվի կոռուպցիայի դեմ պայքարին, դատաիրավական համակարգի, հարկային քաղաքականության բարելավմանը, օրենքի գերակայությանը: Եվ սա ոչ միայն արտասահմանյան ներդնողներին գրավելու համար, այլ նաեւ՝ տեղական:

– Հայաստանյան հասարակության մեջ այնպիսի կարծիք է ստեղծվել, թե ԱՄՆ-ն ամենեւին շահագրգիռ չէ ՀՀ արդյունաբերության, մասնավորապես ծանր, զարգացմամբ եւ երկիրը դիտում է սոսկ իբրեւ առեւտրային, լավագույն դեպքում՝ զբոսաշրջիկության երկիր: Հաստատո՞ւմ եք այս տպավորությունը:

– ԱՄՆ-ը հետաքրքրված է արդյունաբերության եւ բիզնեսի ցանկացած ոլորտի զարգացմամբ, որը կարող է Հայաստանին մրցակից դարձնել ողջ աշխարհում: Կարեւորում եմ հատկապես ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտը: Շատ տպավորված եմ նաեւ ագրոբիզնեսի առաջընթացով: Համոզված եմ, որ տուրիզմի բնագավառը, չնայած եղած թերահավատությանը, շատ կարեւոր ոլորտ է Հայաստանի համար, որ կարող է զարգացում ապրել եւ աշխատատեղեր ապահովել:

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտը մենք իսկապես խրախուսում ենք: Ստեղծում ենք մարդկանց ուսուցման, վերապատրաստման հնարավորություններ, քանզի համոզված ենք, որ սա է հայ ժողովրդի հիմնական ներուժը:

Քանի որ երկրի բնակչության 40 տոկոսն էլ զբաղված է գյուղատնտեսության ոլորտում, խրախուսում ենք նաեւ այդ բնագավառը: Հատուկ շեշտ է դրվում տնտեսական եւ ժողովրդավարական բարեփոխությունների սկսված գործընթացի իրականացման վրա: Ուշադրություն ենք դարձնում նաեւ մասնավոր սեկտորին, որովհետեւ այս ոլորտը եւս աշխատատեղեր ստեղծելու հեռանկար ունի:

Մի գրքույկ ենք հրատարակել, որ պատմում է անցած տասը տարիներին Հայաստանին ԱՄՆ-ի օգնության մասին: Հետեւելիս պարզ է դառնում, որ մենք փորձել ենք օգնության ծրագրերից անցնել զարգացման, այնպես, որ սովորական հայաստանցու համար դրանք զգալի լինեն, նրա համար աշխատանքի հնարավորություններ ստեղծվեն, ամրապնդվի հավատն առաջագա, հատկապես, որ ԽՍՀՄ օրոք ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտում աշխատող մասնագետներն այսօր աշխատանք ունենան: Մեր հիմնական նպատակն է՝ աջակցել անվտանգ, ժողովրդավար, խաղաղ Հայաստանին, որ բարգավաճ է եւ ամբողջովին ինտեգրված միջազգային այնպիսի կառույցների, ինչպիսին են Եվրախորհուրդը, Համաշխարհային առեւտրային կազմակերպությունը:

– Պրն Լեմոն, Ձեր դեսպան լինելու օրոք ի՞նչ սկզբունքներով է առաջնորդվել ԱՄՆ հյուպատոսարանը Հայաստանում՝ Մ. Նահանգներ մեկնել ցանկացող ՀՀ քաղաքացիներին մերժելիս կամ չմերժելիս:

– Գոյություն ունեն կոնկրետ չափանիշներ բոլորի համար: Մեկնողը պիտի ապացուցի, որ ինքը չի արտագաղթում ԱՄՆ եւ լուրջ, խորը կապեր ունի Հայաստանում: Խորհուրդ պիտի տայի, որ փորձագետների հետ զրուցեիք այս թեմայով, ասենք մեր հյուպատոսի: Կիրառվում է հավասար եւ արդար մոտեցում, ու որեւէ մեկի հանդեպ հատուկ վերաբերմունք չի ցուցաբերվում:

Ես չէի ուզենա ներդրում ունենալ Հայաստանից արտագաղթի գործում: Եվ մեր՝ այստեղ իրականացվող բոլոր ծրագրերի նպատակն էլ այն է, որ հայաստանցիները մնան եւ աշխատեն իրենց երկրում, կատարելագործվեն դրսում եւ վերադառնան Հայաստան:

– Որպես Հայաստանում պատասխանավարությունն ավարտող դեսպան. ա) այստեղ Ձեր պատասխանավարության ընթացքում եղե՞լ են դեպքեր, երբ Ձեր կառավարության հրահանգները կատարել եք առանց դրանց հետ համաձայն լինելու: Կարո՞ղ եք օրինակներ բերել: բ) Մեկնելուց առաջ ունե՞ք ափսոսանքի որեւէ զգացում, թե այս կամ այն ծրագիրը Դուք անձամբ չեք կարողացել կամ ժամանակ չեք ունեցել իրականացնելու: Կնե՞ք այդ ծրագրերն ու գործերը:

– Ես հավատարիմ եմ իմ կառավարության բոլոր որոշումներին: Ես փորձում եմ լինել շատ ազնիվ միջնորդ եւ այստեղ ճշգրտորեն ներկայացնել ինչպես ԱՄՆ քաղաքականությունն, այնպես էլ Հայաստանի քաղաքականությունն ԱՄՆ-ում: Եվ սա դեսպանի հիմնական աշխատանքը:

Ափսոսանք ոչ մի բանի համար չեմ ապրում: Ընդհանրապես, աշխատում եմ ապրել առանց ափսոսանքի: Եվ դժվար է պատկերացնել, որ այս երեք տարվա ընթացքում կարելի էր հասցնել անել ամեն ինչ: Հիմնական գաղափարն ապագայի սերմեր ցանելն է:

Սեպտեմբերի 30-ին՝ Հայաստանում իմ գտնվելու վերջին օրը, Երեւանում ԱՄՆ դեսպանատան նոր շենքի առաջին քարն եմ դնելու: Այդ շենքի ծրագիրն իրականանալի դարձավ նաեւ Հայաստանի կառավարության ու քաղաքաշինարարների համագործակցության շնորհիվ:

Իմ կինը, որդիս, ես շատ լավ ժամանակ անցկացրինք Հայաստանում: Իհարկե, մենք գուցե շատ բաների հետ համաձայն չէինք: Բայց ունենք լավ հիշողություններ, որոնք, համոզված եմ, կպահենք ամբողջ կյանքում:

Հ. Գ.- Դեսպանատան մուտքի մոտ, ի նշան ցավակցության, մեր հայրենակիցներն առավոտից բերում էին ծաղիկներ ու ծաղկեպսակներ

Թիմում լեգեոներների առկայությունը հաջողության երաշխիքներից մեկն է

Օգոստոսի 27-ից սեպտեմբերի 10-ը Երեւանի «Փյունիկն» ուսումնամարզական հավաք անցկացրեց Ֆրանսիայում: Երեւան վերադառնալուն պես հանդիպեցինք «Փյունիկ» ակումբի նախագահ Խորեն Հովհաննիսյանին, որի հետ հարցազրույցը ներկայացնում ենք ընթերցողների ուշադրությանը:

– Պրն Հովհաննիսյան, ի՞նչ նպատակ էր հետապնդում Ֆրանսիայում կազմակերպված հավաքը եւ ինչպիսի՞ն են արդյունքները:

– Նախ՝ նախապատրաստվել առաջնության 2-րդ շրջանի հանդիպումներին, ապա եւ հեռահար նպատակ՝ ուժեղացնել թիմն ի հաշիվ լեգեոներների այժմվանից սկսելով՝ նախապատրաստությունը հաջորդ տարվա եվրագավաթների խաղարկությանը: Ուսումնամարզական հավաքի անցկացման վայր էինք ընտրել մեր հայրենակից Ալբեր Արսթանյանին պատկանող, էֆ ան Պրովանսում գտնվող հանրահայտ մարզաբազան, որտեղ բազմիցս մարզվել են մեր թիմերն ու հավաքականները: Այստեղ մարզումների համար հիանալի պայմաններ են ստեղծված, ուստի տղաները հաճույքով օրական երկու պարապմունք էին անցկացնում: Նախնական պայմանավորվածության համաձայն մարզաբազա էին ժամանել Մալիից, Արգենտինայից, ինչպես նաեւ ֆրանսիական թիմերից հրավիրված ֆուտբոլիստներ, որոնց մենք փորձարկեցինք ստուգողական հանդիպումներում: Նրանք «Փյունիկի» հետ համատեղ մարզումներ անցկացրին: Լեգեոներների մեջ էին ֆուտբոլասերներին արդեն ծանոթ Ն'ջիայ Մալալը, Խոսե Բիլիբիոն, Նիկոլաս Բերբերյանը, որոնք լավ տպավորություն թողեցին: Փորձարկումների արդյունքում նրանցից երկուսին Ն'ջիայ Մալալին եւ Մալիի երիտասարդական հավաքականի 19-ամյա հարձակվող Զավարիա Սամադուին ընդգրկեցինք «Փյունիկի» կազմում: Նրանք մեզ հետ Երեւան եկան: Եվս չորս ֆուտբոլիստների «աչքի տակ» ունենք: Հավանաբար մինչեւ մրցաշրջանի ավարտը նրանք եւս կհամալրեն «Փյունիկը»: Այնպես որ աշխատանքներն այս ուղղությամբ շարունակվում են:

– Կխնդրեի որոշ մանրամասներ հայտնել անցկացրած հանդիպումների մասին:

– Նախապես ուզում եմ ընդգծել, որ մեզ համար խաղերի արդյունքն այնքան էլ էական չէր, քանի որ դրանց ժամանակ մենք մի խումբ լեգեոներների փորձարկեցինք: Գլխավորը ֆուտբոլիստների ճիշտ ընտրություն կատարելն էր:

Առաջին խաղն անցկացրինք Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջատար ակումբներից մեկի՝ «Մոնպելյեի» հետ, որը խաղում էր հիմնական կազմով: Առաջին խաղակեսում մրցակցին զիջեցինք 1-2 հաշվով: «Փյունիկից» շատ գեղեցիկ գոլ խփեց Վարազդատ Ավետիսյանը: Ընդմիջումից հետո թիմում փոփոխություններ կատարեցինք՝ դուրս բերելով մի քանի լեգեոներների: Մրցակցին հաջողվեց եւս 2 գոլ խփել:

Հաջորդ խաղում 3-1 հաշվով հաղթեցինք «Մարսիգին», որը հանդես է գալիս երկրորդ դիվիզիոնում: Գոլերը խփեցին Ռաֆայել Նազարյանը, Արման Քարամյանը եւ Արմեն Սանամյանը: Երկրորդ դիվիզիոնի մեկ այլ թիմի զիջեցինք 2-3 հաշվով (գոլերը՝ Արման Քարամյան), չնայած բազմաթիվ գոլային պահեր ստեղծեցինք: Վերջին խաղն անցկացրինք ֆրանսիական ակումբների ֆուտբոլիստներից կազմված հավաքականի հետ: Գրանցվեց ոչ ոքի (1-1): Նշեմ, որ դրանք այն ֆուտբոլիստներն էին, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով առայժմ պայմանագիր չունեն կնքած որեւէ ակումբի հետ: Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան հովանավորում է նրանց, ապահովում սննդով, հատկացրել է մարզիչ, որի գլխավորությամբ ֆուտբոլիստները պարապում են, մինչեւ համապատասխան թիմ գտնեն:

Նշեմ, որ այդ խաղերը մեր ֆուտբոլիստների համար շատ ուսանելի էին: Մենք դեռ շատ բան ունենք սովորելու: Ֆրանսիական թիմերն արագ, դինամիկ ֆուտբոլ են ցուցադրում, ֆուտբոլիստները կարողանում են արագ կողմնորոշվել խաղային տարբեր իրավիճակներում:

– Թիմը լեգեոներներով համալրելուն զուգընթաց երեւի թե հարկ կլինի հրաժարվե՞լ որոշ ֆուտբոլիստների ծառայություններից:

– Ոչ: Հիմնական կազմը պահպանվելու է, պարզապես հարկ կա թիմն ուժեղացնելու: Ցանկալի կլիներ, որ մեր օրինակին հետեւելու հնարավորություն մյուս ակումբներն էլ ունենային: Փորձը ցույց տվեց, որ առանց օտարերկրացի ուժեղ ֆուտբոլիստների հնարավոր չէ հաջող հանդես գալ եվրագավաթներում: Ողջ աշխարհում թիմերում լեգեոներների առկայությունը հաջողության երաշխիք է: Դա նաեւ կնպաստի հայկական ֆուտբոլի զարգացմանը:

– Բայց կա նաեւ «Երեւանի» դառը փորձը, երբ հիմնական շեշտը դնելով լեգեոներների վրա, հակառակ արդյունքի ստացվեց: Այս առումով մտավախություն չունե՞ք:

– Ամենեւին: Քանի որ ակումբի հիմնադիր եւ հովանավոր Ռուբեն Հայրապետյանի շնորհիվ ամեն ինչ ամուր հիմքերի վրա է դրված: Գլխավոր նախապայմանը ճիշտ աշխատանքն է: Այդ դեպքում անպայման արդյունքի կլինի:

– Առջեւում 2-րդ շրջանն է: Թիմը կազմավորելիս հավատո՞ւմ էիք, որ «Փյունիկն» այսքան հաջող հանդես կգա, կստանձնի առաջատարի դերը:

– Եթե չհավատայինք, ապա ես ու Ռուբեն Հայրապետյանը կրկին չէինք կազմավորի «Փյունիկը», նորից ֆուտբոլային ասպարեզ չէինք վերադառնա: Թիմի առջեւ խնդիր ենք դրել նվաճել չեմպիոնի կոչումը:

– Թիմերի խաղամակարդակը գոհացնո՞ւմ է ձեզ:

– Անշուշտ՝ ոչ: Բայց ինչ արած, այսօր մեր ֆուտբոլի վիճակն այսպիսին է: Իհարկե, ցանկալի կլիներ, որ ուժեղ թիմերը շատ լինեին, առաջնությունում սուր մրցակցություն ծավալվեր...

– Այդ դեպքում գուցե կրկին նախկին մրցակարգի՞ն անցնենք՝ 8 թիմ 4 շրջանով:

– Ոչ: Դա էլ ճիշտ չէր: Միեւնույն թիմի հետ չորս անգամ խաղալը ձանձրալի է, կորցնում է իր հետաքրքրությունը, ֆուտբոլիստները պարապես հոգնում են միմյանց հետ մրցակցելուց:

– Իսկ ո՞րն է ելքը:

– Հայկական ֆուտբոլի զարգացումը: Նախ եւ առաջ պետք է սկսել մանկապատանեկան ֆուտբոլից, բարվոք պայմաններ ստեղծել ֆուտբոլի այբուբենը սերսող պատանիների համար, հուսալի հերթափոխ պատրաստել վարպետ թիմերի համար: Արդեն 10 տարի ազգային առաջնություն է անցկացվում: Եթե այն ժամանակից պատշաճ ուշադրություն դարձվեր մանկապատանեկան ֆուտբոլին, ապա այսօր մենք լավ կադրեր կունենայինք: Այդ ժամանակահատվածում մեր ֆուտբոլում առաջընթաց չի նկատվում: Հենց ֆուտբոլի նկատմամբ սերն ու այն զարգացնելու մտահոգությունն էր պատճառը, որ Ռուբեն Հայրապետյանի հետ որոշեցինք կրկին ծեռնամուխ լինել ֆուտբոլային տնտեսության ստեղծմանը: Այսօր «Փյունիկն» ունի սեփական մարզաբազա, ֆուտբոլային դպրոց, որում գործում են մանկապատանեկան խմբեր, ձեւավորվել են մի քանի թիմեր, որոնք հանդես են գալիս Հայաստանի առաջին խմբի եւ պատանեկան առաջնություններում: Այս ճանապարհով առաջիկայում է «Փյունիկի» հերթափոխի հարցը: Սա է ֆուտբոլի նորմալ զարգացման ճիշտ ուղին:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Եվրագավաթների բոլոր խաղերը հետաձգվել են

ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությունը երեկ որոշում է կայացրել հետաձգել չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի մնացած 8 հանդիպումները, ինչպես նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարի բոլոր խաղերը: Պատճառը Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողություններն են: ՈՒԵՖԱ-ի գլխավոր քարտուղար Հերխարդ Այգները նշել է, որ դրանով ՈՒԵՖԱ-ն իր համերաշխությունն է հայտնում ամերիկյան ժողովրդին՝ ընդդեմ ահաբեկչության: ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարությունը մտադիր է մի քանի օր սպասել դեպքերի հետագա ընթացքին, այնուհետեւ կազմել եվրագավաթների մրցաշարերի անցկացման նոր խաղացանկը:

Առաջին հանդիպումները

Երեքշաբթի կայացան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/64 եզրափակիչի առաջին 5 հանդիպումները: Ահա արդյունքները.

«Գորիցա» Սլովենիա–«Օսիեկ» Խորվաթիա՝ 1-2

«Մատադոր» Սլովակիա–«Ֆրայբուրգ» Գերմանիա՝ 0-0

«Վիկտորիա» Չեխիա–«Տիրոլ» Ավստրիա՝ 0-0

«Տրուա» Ֆրանսիա–«Ռուզոմբերոկ» Սլովակիա՝ 6-1

«Ռոդա» Հոլանդիա–«Ֆյուլկիր» Իսլանդիա՝ 3-0

Նոր լեգեոներներ «Միկայում»

Ատարակի «Միկայում» երկու նոր լեգեոներներ են հայտնվել: Նրանք Նիգերիայի պատանեկան հավաքականի խաղացողներ, 19-ամյա հարձակվող Էմանուել Էյզուկամին եւ կիսապաշտպան Մոնդեյ Էտուվեին են: Մինչ այդ թիմ էին հրավիրվել ռուսաստանցի ֆուտբոլիստներ՝ հարձակվող Անդրեյ Բուլանովն ու դարպասապահ Ալեքսեյ Պլոտնիկովը: Վերջինս վերադարձել է հայրենիք:

Առանց Զիդանի էլ «Ռեալը» ֆուտբոլային հզոր թիմ է

Մեկնարկեց չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարը: Մայրցամաքի 32 ուժեղագույն ակումբները 8 խմբի բաժանված սկսեցին պայքարը եվրոպական ակումբային ֆուտբոլի ամենապատվավոր մրցանակի՝ չեմպիոնների գավաթի համար: Առայժմ պայքար է գնում հաջորդ փուլի 16 ուղեգրերի համար: Հիշեցնենք, որ խմբերում առաջին երկու տեղերը զբաղեցրած թիմերը հաջորդ փուլում կբաժանվեն 4 խմբի եւ կվիճարկեն քառորդ եզրափակիչի ուղեգրերը:

Առաջին օրը մրցավեճի բռնվեցին «A», «B», «C» եւ «D» խմբերի թիմերը՝ ի հայտ բերելով առաջատարներին:

Անկասկած, առաջին օրվա հանդիպումներից առավել մեծ հետաքրքրություն էր ներկայացնում «Ռոմայի» եւ Մադրիդի «Ռեալի» մրցավեճը: «Ռեալը», որի կազմում բացակայում էր դեռեւս անցյալ տարի «Յուվենտուսում» 5 խաղով որակազրկված Զինեդին Զիդանը, խաղին ներկայացավ որպես ամրակուռ ֆուտբոլային կոլեկտիվ՝ գործելով հարձակողական ոճով: Հաշիվը 50-րդ րոպեին մոտ 30 մետրից կատարած տուգանային հարվածով բացեց «Ռեալի» հարձակվող Ֆիգուն: 12 րոպե անց սանալով Ֆիգուի ճշգրիտ փոխանցումը, Գուտին կրկնապատկեց հաշիվը: Եվ միայն խաղավերջում իտալացիներին հաջողվեց «բրջել» հաշիվը, այն էլ՝ 11 մ հարվածով: «Ռեալի» մարզիչ Վիսենտե Դել Բոսկեն խաղից հետո կայացած մամուլի ասուլիսում նշել է, որ իր թիմն արժանի էր հաղթանակի, քանի որ լավ խաղ ցուցադրեց: Ինչ վերաբերում է Զիդանի բացակայությանը, ապա մարզիչը նշել է, որ առանց նրա էլ «Ռեալի» խաղը վատ չէր դիտվում:

«A» խմբի մյուս հանդիպումը Մոսկվայի «Լոկոմոտիվի» եւ «Անդերլեխտի» միջեւ ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Մասնագետների կարծիքով, այս 2 թիմերի միջեւ պայքար է ընթանալու խմբում 3-րդ տեղը գրավելու համար, ինչը թույլ կտա մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին: «B» խմբում կայացած 2 խաղերում էլ գրանցվեց ոչ-ոքի: Հատկապես անսպասելի էր սեփական հարկի տակ «Լիվերպուլի» ոչ տպավորիչ ելույթը «Բոավիստայի» հետ խաղում: «C» խմբում շատերի համար անսպասելի աղյուսակը գլխավորեցին «Մալյորկան» ու «Պանատինաիկոսը»: Հույները միակն էին, որ հաղթեցին հյուրընկալվելիս:

Կրկին անհաջող մեկնարկեց իտալական «Լացիոն»՝ այս անգամ զիջելով «Գալաթասարային»: «Նանտ»–«Էյնդհովեն» խաղում գրանցվեց միակ խոշոր հաշիվը:

Խաղերի արձանագրություններից

«A» խումբ

«Լոկոմոտիվ»–«Անդերլեխտ»՝ 1-1
0-1՝ Հենդրիկս (14), 1-1՝ Մամինով (18)

«Ռոմա»–«Ռեալ»՝ 1-2
0-1՝ Ֆիգու (50), 0-2՝ Գուտի (62), Տոտի՝ (73՝ 11 մ)

«B» խումբ

«Դինամո» Կ.–«Բորուսիա»՝ 2-2
1-0՝ Մելաշչենկո (15), 2-0՝ Իդախոր (45), 2-1՝ Կոլլեր (56), 2-2՝ Ամորոզո (74)

«Լիվերպուլ»–«Բոավիստա»՝ 1-1
0-1՝ Սիլվա (3), 1-1՝ Օուեն (28)

«C» խումբ

«Մալյորկա»–«Արսենալ»՝ 1-0
1-0՝ Էնկոնգա (12՝ 11 մ)

«Շալկե-04»–«Պանատինաիկոս»՝ 0-2
0-1՝ Վլաովիչ (39), Բասինաս (71)

«D» խումբ

«Գալաթասարայ»–«Լացիո»՝ 1-0
1-0՝ Կարան (79)

«Նանտ»–«Էյնդհովեն»՝ 4-1
1-0՝ Անդրե (5), 2-0՝ Քեն (10), 3-0՝ Դալմա (44), 4-0՝ Վանրուա (75), 4-1՝ Դե Յոնգ (90)

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռեալ	1	1	0	0	2-1	3
2. Անդերլեխտ	1	0	1	0	1-1	1
3. Լոկոմոտիվ	1	0	1	0	1-1	1
4. Ռոմա	1	0	0	1	1-2	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դինամո	1	0	1	0	2-2	1
2. Բորուսիա	1	0	1	0	2-2	1
3. Բոավիստա	1	0	1	0	1-1	1
4. Լիվերպուլ	1	0	1	0	1-1	1

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պանատին.	1	1	0	0	2-0	3
2. Մալյորկա	1	1	0	0	1-0	3
3. Արսենալ	1	0	0	1	0-1	0
4. Շալկե-04	1	0	0	1	0-2	0

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Նանտ	1	1	0	0	4-1	3
2. Գալաթաս.	1	1	0	0	1-0	3
3. Լացիո	1	0	0	1	0-1	0
4. Էյնդհովեն	1	0	0	1	1-4	0

Բաժինը վարում է ԱՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Հայտարարություն

Նոր Հաճընի քաղաքապետարանը հայտարարում է հողատարածքի վարձակալության տրամադրման մրցույթ հանդիսությունների սրահ կառուցելու համար:

Հողատարածքի գտնվելու վայրը	Հողատարածքի ընդհանուր մակերեսը	Կառուցապատվող մակերեսը	Կառույցի հարկայնությունը	Վարձակալության ժամկետը	Վարձավճարի տարեկան մեկնարկային գինը
1. Նոր Հաճն Շահումյան փողոց	900 մ	510 մ մետր	երկհարկանի	99 տարի	180 հազ. դրամ

Մրցույթը կանցկացվի 2001 թ. հոկտեմբերի 12-ին, ժամը 12-ին, Նոր Հաճընի քաղաքապետարանի շենքում (հասցեն՝ Տոռոզյան փող. 7):

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ հոկտեմբերի 9-ը, ժամը 18-ը մրցութային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն.

ա) Մրցույթին մասնակցության հայտը

բ) Մրցույթին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել մրցութային հանձնաժողովին:

Հեռախոսներ՝ (0-24) 4-27-70, 4-27-85

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ARMENTEL

Հարգելի բաժանորդներ,

Արմենտելը լինելով հեռուստաընդունիչների ոլորտում գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվություն տրամադրել բաժանորդներին, հայտարարում է բջջային ցանցում 6.5 միլիոն եվրո ներդրման որոշման մասին: Նախագիծը մասնավորապես ներառում է հեռուստալայնը.

Ներկայիս GSM ցանցի ունակության ավելացում եւ ընդլայնում 30.000 բաժանորդների թիվը հասցնելով 50.000-ի: Սեւանա լճի տարածքի բջջային ծածկույթի ընդլայնում:

GSM ցանցի ընդարձակում դեպի Մեղրի, Կապան, Գորիս, Ջերմուկ, Վայք, Եղեգնաձոր, Վեդի, Սոթք, Վանաձոր, Դիլիջան քաղաքները:

Նոր կանխավճարային (pre-paid system) համակարգի ներդրում մինչեւ 70.000 բաժանորդային ունակության:

Վերը նկարագրված նախագծի իրագործման ընթացքում բջջային ցանցի աշխատանքում կարող են լինել որոշակի որակային շեղումներ: Բջջային կապում տեղի ունեցող այս ժամանակավոր անհարմարության համար ներողություն եմք խնդրում եւ վստահեցնում, որ բջջային ցանցի բարելավումն, ընդլայնումը եւ կանխավճարային համակարգի ներդրման ծրագիրը կունենա բարեհաջող ավարտ:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

2001

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ-ՀԿ ՄԻԺԻ

Հայտարարություն

ՄԻԺԻ՝ Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ ոչ կառավարական կազմակերպությունը հայտնում է, որ ՄԻԺԻ-ի կողմից Եվրախորհրդի մարդու իրավունքների գլխավոր վարչության հետ համագործակցաբար սեպտեմբերի 13-14-ին անցկացվելիք նախապես հայտարարված սեմինարը եւ ԵՊՀ-ում սեպտեմբերի 13-ին կայանալիք բաց դասախոսությունը տեղի չեն ունենա եւ հետաձգվում են անորոշ ժամանակով՝ ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած հայտնի դեպքերի կապակցությամբ Եվրախորհրդի փորձագետների հետ կանչվելու պատճառով:

Հայտարարություն

Հայկոոպը հրավիրում է աճուրդի
Այն տեղի է ունենալու 2001 թ. սեպտեմբերի 25-ին, ժամը 12:00-ին. Հայկոոպի շենքում:
Հասցեն՝ Երեւան, Խանջյան 13

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

(հազ. դրամ)

Հ/Հ	Վաճառվող գույքի անվանումը	հասցեն գտնվելու վայրը	վաճառքի մեկ. գինը (հազ. դրամ)	Աճ. մասն վճարի չափ. հ. դրամ
1	Ջերմուկի շուկա	Ք. Ջերմուկ	2891.4	129.6
2	Աղարանի «Հանրային սնունդ» ՍՊԸ որոշ գույք			
	Աղարանի նախաճաշարան	Ք. Աղարան	949.7	44.5
	«Տուրիստ» հայկ. խոհանոց	Ք. Աղարան	169.5	8.4
	«Հայկական խոհանոց»	գ. Քուչակ	1586.7	79.3
	«Հայկական խոհանոց»	գ. Ափնա	861.7	43.1
	«Արագած» ճաշարան	Ք. Աղարան	3278.7	163.9
	Ավտոմեքենա «ՌԱԶ-3303»		40.0	2.0
3	«Գորիսի հանրախանութ» ՍՊԸ-ի մեջ հաշվառվող Գորիսի հանրախանութի ամբողջ 1050 բաժնեմասերը	Ք. Գորիս	22000.0	1100.0

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2001 թ. սեպտեմբերի 24-ը, ժամը 16:00 աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն

- աճուրդին մասնակցության հայտը
- աճուրդին մասնակցության վճարի մուծման անդորրագիրը.
- մուտքագրման հաշիվն է 187005982009, Կրեդիտ-Երեւան բանկ

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողով:

Հեռ. 54-15-04, 54-15-39

Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն

Դիմեք «Ինֆորմացիայի ազատության» կենտրոն, երբ Ֆաշտոնյաները մերժում են ձեզ ինֆորմացիա տալ:

Հասցե՝ Երեւան, Դեղատան փող. 4, բն. 1 ա, հեռ. 524105, 529240

էլ. փոստ shushan@internews.am. versused@arminco.com

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ Էջմիածնի հեռախոսային հանգույցի «Ինտերնետ-սրճարանի» աշխատանքի թափուր աշխատատեղերի համար:

Պահանջվում է.

- Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն
- Համակարգչի եւ օֆերացիոն համակարգերի լավ իմացություն
- Ինտերնետի օգտագործման բավարար իմացություն
- Համակարգիչների եւ ծրագրային փաթեթների տեղադրման փորձ
- «Microsoft Office»-ի ծրագրերի դասավանդման իմացություն
- Անգլերենի իմացությունը ցանկալի է

Ցանկացողները մինչեւ 2001 թ. սեպտեմբերի 15-ը կարող են դիմել Արմենտելի կադրերի ղեկավարման վարչություն (Երեւան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ.՝ 28.23.22):

Անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնությունը հաստատող, կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերենով եւ անգլերենով):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարություն

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն համարվող հողերի օտարման աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է Երեւան քաղաքի «Կասկադ» համալիրին հարող տարածքների հողերի աճուրդային վաճառք

Համառոտ տեղեկություններ աճուրդի առարկայի եւ կազմակերպման մասին

Երեւան քաղաքի «Կասկադ» համալիրին հարող աջ եւ ձախ տարածքների կառուցապատման ծրագիրը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 25.11.2000 թ. հ. 775 որոշմամբ եւ նշված որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ կառավարության 4.09.2001 թ. 807 որոշմամբ: Համալիրին հարող աջակողմյան եւ ձախակողմյան հատվածների առանձին լոտերով առանձին աճուրդով օտարման ենթակա հողամասերը կազմում են այդ ծրագրի բաղկացուցիչ մասերը: Նշված տարածքների հողամասերը թույլատրվել է օտարել աճուրդով ՀՀ կառավարության 29.05.2001 թ. հ. 463 որոշմամբ: Օտարման ենթակա հողամասերը գտնվում են տարածագնահատման 1-ին եւ 2-րդ գոտու սահմանագծում:

Աճուրդով վաճառվող հողամասերի մեկնարկային գինը յուրաքանչյուր 1 քմ-ի համար սահմանված է ձախակողմյան տարածքի համար 25 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի, իսկ աջակողմյան տարածքի համար՝ 20 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

«Կասկադ» համալիրից աջ եւ ձախ ընկած կառուցապատումից զերծ տարածքների ընդհանուր մակերեսը 25 հեկտար է (աջակողմյան հատվածը 7.38 հա, ձախակողմյանը՝ 17.6 հա): Բնակելի թաղամասի կառուցապատման մակերեսը 7.5 հեկտար է (աջակողմյանը՝ 2.46 հա, ձախակողմյանը՝ 5.04 հա), որտեղ նախատեսվում է իրականացնել 2-3 հարկանի առնվազն 45 առանձնատուն (աջակողմյան հատվածում՝ 15, ձախակողմյան հատվածում՝ 30), դրանց սպասարկման օբյեկտների, ինչպես նաեւ այլ հասարակական շենքերի շինարարություն: Նախատեսված է կառուցապատման համար անբարենպաստ (խիստ թեքությամբ) ավելի քան 12 հեկտար տարածքներն օգտագործել որպես ընդհանուր օգտագործման եւ հասարակական կառուցապատման գոտի»:

Աճուրդում հաղթողը պարտավոր է իր սեփական միջոցներով (եւ այլ անձանց միջոցների ներգրավմամբ) նշված ժամկետներում առաջադրել «Կասկադ» համալիրի նշված հատվածների կառուցապատումը սահմանված կարգով կազմված եւ հաստատված նախագծերով:

Ծանոթություն-աճուրդային պայմաններով ներառված թվային ցուցանիշների եւ կառուցվող առպնձնատների քանակը, բացի հողատարածքների ընդհանուր մակերեսից, կարող են ճշտվել աշխատանքային նախագծերի մշակման փուլում՝ պահպանելով ծրագրի հիմնադրույթները:

Աճուրդն անցկացվում է փակ եղանակով ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի եւ ՀՀ իրավական ակտերի դրույթներին համապատասխան:

Աճուրդում հաղթող է ճանաչվում այն մասնակիցը, ով առաջարկում է աճուրդով վաճառվող հողամասերի համար առավելագույն գին:

Աճուրդին կարող են մասնակցել ՀՀ օրենսդրությամբ հողի սեփականության իրավունք ունեցող իրավաբանական, ֆիզիկական անձինք, որոնք աճուրդային հանձնաժողովին կներկայացնեն հայտ, իրավաբանական անձանց դեպքում պետական գրանցման վկայականի պատճենը եւ քաղաքապետարանի կողմից նշված բանկային հաշվին մասնակցության վճարի (200 դոլարին համարժեք դրամ) եւ վաճառվող հողամասերի մեկնարկային գնի 5 տոկոսի չափով մուծված (փոխանցված) նախավճարի բանկային անդորրագրերի պատճենները:

Աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի տնտեսական քաղաքականության եւ ներդրումային ծրագրերի վարչություն (սենյակ 309, հեռ. 54-18-62):

Հայտերն ընդունվում են մինչեւ ս/թ հոկտեմբերի 12-ը: Աճուրդը կայանալու է Երեւանի քաղաքապետարանում 2001 թ. հոկտեմբերի 17-ին, ժամը 17:00-ին:

ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

@rminco
Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերայինը՝ ամսական $ 20
- Շուրջօրյան՝ ամսական $ 50
- Էլ. փոստը՝ ամսական $ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 12. 09. 2001 Գինը՝ 100 դրամ